

Yksinäisyysbarometri 2023

TUTKIMUSRAPORTTI

Suomen Punainen Risti

02.02.2023 | Taloustutkimus Oy | Tuomo Turja

Sisälllys

- Miten tutkimus tehtiin 3
 - Tutkimuksen toteutus 4

- Yhteenveto tuloksista 5
 - Yksinäisyyden, eristäytyneisyyden ja ulkopuolelle jätetyksi tunteminen 6
 - Kokemus seuran ja itseä ymmärtävien ihmisten löytämisestä 7
 - Yksinäisyyden tunteen kesto 8
 - Arviot yksinäisyyden syistä, avun hakeminen yksinäisyyteen 9
 - Kuinka vakava ongelma yksinäisyys on, mitä on tehty ja mitä voisi tehdä yksinäisyyden helpottamiseksi 10

- Tutkimusgrafiikka 11
- Liitteet 38

Miten tutkimus tehtiin

Tutkimuksen toteutus

- Tämän tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Suomen Punaisen Ristin toimeksiannosta. Tutkimuksessa selvitettiin mielipiteitä yksinäisyyteen liittyvistä asioista Suomessa.
- Kohderyhmänä olivat 15–84-vuotiaat Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimus on toteutettu 15-79 –vuotiaiden vastaajien osalta osana viikoittaista Telebus -kuluttajatutkimusta. 80-84 –vuotiaiden haastattelut (50 kpl) toteutettiin erillisenä puhelinhaastattelututkimuksenaan. Kummassakin kohderyhmässä otos muodostettiin satunnaisotannalla Bisnode Oy:n yhteystietorekisteristä. Tutkimus tehtiin atk-avusteisina puhelinhaastatteluina (CATI).
- Tutkimukseen vastasi 1055 henkilöä. Tutkimuksen otos painotettiin iän, sukupuolen, asuinalueen ja talouden koon mukaan kohderyhmää edustavaksi. Otoksen painottamaton ja painotettu rakenne on selvitetty raportin atk-taulukoiden välilehdellä ”aineistorakenne”. Taulukoissa painottamaton n-luku kertoo haastateltujen määrän eri taustaryhmissä ja painotettu N-luku vastaavan populaation tuhansina (.000) henkilöinä. Tutkimuksen päätuloksen (”total”-sarake) tilastollinen virhemarginaali 95 %:n luotettavuustasolla on suurimmillaan noin $\pm 3,2$ prosenttiyksikköä.
- Haastattelut tehtiin 2.1.-10.1.2023.
- Tulostuksessa on käytetty T-testiä, joka testaa kunkin taulukoidun taustamuuttujan kohdalla poikkeako tulos muista vastaajista enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95%:n luotettavuustasolla. Väritetty solu taulukossa osoittaa, että ero on tilastollisesti merkitsevä.
- Vastaajilta kysyttiin erikseen sukupuolta luettelemalla vastausvaihtoehdot *nainen, mies, muu, ei halua vastata*. Muunsukupuolisia tai sukupuolensa kertomatta jättäneitä aineistossa oli viisi henkilöä. Vastaajamäärä ei riitä tulosten luotettavaan tarkasteluun ryhmänä, joten ko. ryhmää ei tarkastella raportissa erikseen.
- Toimeksiantoon sisältyneet kysymykset sekä käytettävissä olevat taustatietokysymykset ovat tämän raportin liitteenä. Tutkimusaineisto säilytetään ja on käytettävissä lisätulostuksiin kahden vuoden ajan raportointipäivästä

Yhteenveto tuloksista

Yksinäisyyden, eristäytyneisyyden ja ulkopuolelle jätetyksi tunteminen

- **61 prosenttia vastaajista kertoo kokevansa yksinäisyyttä ainakin joskus.** Päivittäin yksinäisyyttä kokee kaksi prosenttia, useampana päivänä viikossa kolme prosenttia, noin kerran viikossa viisi prosenttia, joitakin kertoja kuukaudessa 15 prosenttia ja muutaman kerran vuodessa 36 prosenttia. Tulos on muilta osin samanlainen kuin vuonna 2022, mutta muutaman kerran vuodessa yksinäisyyttä kokevien osuus on kasvanut melko selvästi ja samalla ei koskaan yksinäisyyttä kokevien osuus on pienentynyt.
- **Usein tai jatkuvasti** (kerran viikossa tai useammin) **yksinäisyyttä kokee 10 prosenttia ja ajoittain** (joitakin kertoja kuukaudessa tai useammin) **25 prosenttia vastaajista.**
- **Yksinäisyyden kokemukset kokonaisuudessaan ovat yleisimpiä 15–24-vuotiailla ja 25–34-vuotiailla kuin sitä vanhemmilla.** Usein tai jatkuvasti yksinäisyyttä kokevat erityisesti alle 25-vuotiaat, opiskelijat, pienituloisimmat vastaajat sekä yksinasuvat. Edellä mainituissa ryhmissä on päällekkäisyyttä, nuorilla tulot jäävät usein pieniksi ja yksin asuminen on nuorilla yleisempää kuin vanhemmissa ikäluokissa. Samoissa ryhmissä korostuu myös ajoittain koettu yksinäisyys. Yli 65-vuotiaiden keskuudessa kuitenkin korostuu päivittäin yksinäisyyttä tuntevien osuus, vaikka varttuneimmissa on myös keskimääräistä enemmän niitä, jotka eivät koe koskaan yksinäisyyden tunteita. Samat taustaryhmät nousivat esiin muita enemmän yksinäisyyttä kokevina myös vuoden 2022 tutkimuksessa.
- **Lähes kaksi kolmasosaa (64 %) kokee eristäytyneisyyden tunteita ainakin joskus.** Päivittäin näin tuntee kaksi prosenttia, useampana päivänä viikossa kuusi prosenttia ja noin kerran viikossa kuusi prosenttia. Joitakin kertoja kuukaudessa eristäytyneisyyden tunteita kokee 17 prosenttia ja muutaman kerran vuodessa 33 prosenttia. Kuten yksinäisyyden tunteen kohdalla, myös eristyneisyyden tunteminen muutaman kerran vuodessa on kasvanut melko selvästi. Usein tai jatkuvasti eristyneisyyttä tuntevien osuudessa ei ole muutosta viime vuodesta. Eristyneisyyden tunnetta kokevat erityisesti 25–34-vuotiaat sekä sitä nuoremmat, 15–24-vuotiaat vastaajat. Yli 65-vuotiaissa on keskimääräistä enemmän eristäytyneisyyttä päivittäin kokevia, vaikka muuten eristäytyneisyyttä koetaan vanhemmissa ikäryhmissä nuoria vähemmän. Mitä pienemmät tulot vastaajalla on, sitä useammin eristäytyneisyyttä tunnetaan. Yhden hengen talouksissa koetaan eristäytyneisyyden tunnetta muita asumismuotoja useammin. Samat ryhmät korostuivat myös viime vuonna eristyneisyyttä tuntevina.
- **Ulkopuolelle jättämisen tunteita kokee ainakin joskus 58 prosenttia.** Päivittäin tällaisia tuntemuksia on yhdellä prosentilla, useampana päivänä viikossa yhdellä prosentilla, noin kerran viikossa kolmella prosentilla ja joitainkin kertoja kuukaudessa 11 prosentilla. 42 prosenttia kokee ulkopuolelle jätetyksi tunnetta muutaman kerran vuodessa. Jälleen asian kokeminen muutaman kerran vuodessa on lisääntynyt selvästi, muuten tulokset ovat hyvin samanlaiset kuin vuonna 2022. Kuva ikäryhmittäin ulkopuolelle jättämisen kokemuksesta on melko samanlainen kuin yksinäisyyden ja eristäytyneisyyden tuntemisen kohdalla: eniten sitä kokevat 15–24-vuotiaat ja 25–34-vuotiaat. Yli 65-vuotiaiden keskuudessa näitä tuntemuksia koetaan vähiten, mutta jälleen päivittäin ulkopuolelle jättämisen kokemuksissa 65–84-vuotiaat korostuvat. Samoin pienituloiset sekä yksinasuvat korostuvat ulkopuolelle jättämisen tunnetta kokeneina ryhminä. Vuonna 2022 tilanne on taustaryhmien osalta hyvin samanlainen.
- **Yksinäisyyden, eristäytymisen ja ulkopuolisuuden tunteet näyttävät vaivaavan erityisesti nuoria.** Vanhusväestön kohdalla näitä tunteita ei ehkä ikäryhmätasolla koeta yhtä usein kuin nuorilla, mutta vanhusväestössä on keskimääräistä enemmän niitä, joille yksinäisyyteen liittyvät tunteet ovat jokapäiväisiä. Ammattiryhmistä opiskelijat/koululaiset nousevat esiin ryhmänä, joka kokee eristäytyneisyyden ja ulkopuolelle jättämisen tunnetta sekä yksinäisyyttä selvästi muita useammin. Naiset kokevat jokaista edellä mainittua asiaa jonkin verran useammin kuin miehet. Yleisesti ottaen ainoa mainittava muutos tuloksissa on se, että kysytyjen asioiden (yksinäisyyden, eristäytymisen ja ulkopuolisuuden tunteet) satunnainen kokeminen (muutaman kerran vuodessa) on lisääntynyt melko selvästi, mutta usein tai jatkuvasti asioita kokevien osuudessa ei ole mainittavaa muutosta.

Yksinäisyyden tunteen kesto

- Niiltä vastaajilta, jotka tunsivat yksinäisyyden tunnetta vähintään joskus kysyttiin, kuinka pitkään yksinäisyys on jatkunut. Yksinäisyys näyttää olevan joko melko lyhytkestoista tai sitten enemmän tai vähemmän pysyvä olotila. Noin kolmasosa, 34 prosenttia, sanoo yksinäisyyden jatkuneen päiviä. Kolmella prosentilla se on jatkunut viikkoja, kahdeksalla prosentilla yksinäisyys on kestänyt kuukausia, 18 prosentilla 1–4 vuotta, 11 prosentilla yli viisi vuotta ja 14 prosentilla yli 10 vuotta. **43 prosentilla yksinäisyys on kestänyt vähintään vuoden.** Pitkäkestoisen yksinäisyyden osuus on nyt pienempi kuin vuonna 2022, erityisesti on kasvanut päiviä kestävä yksinäisyyden osuus. Tämä on linjassa sen kanssa, että nyt ilmoitettiin muutaman kerran vuodessa esiintyvää yksinäisyyttä selvästi enemmän kuin vuonna 2022.
- Yli vuoden kestänyt yksinäisyys korostuu yli 50-vuotiaissa ja pienituloisissa. Alle 25-vuotiailla korostuvat alle vuoden kestäneet yksinäisyysjaksot.

Kokemus seuran ja itseä ymmärtävien ihmisten löytämisestä

- Valtaosa suomalaisista, 80 prosenttia, kokee vähintäänkin yleensä löytävänsä seuraa silloin kuin sitä haluaa. Keskimääräistä vahvemmin näin kokevat 35–49-vuotiaat, toimihenkilöammateissa tai johtavassa asemassa olevat, työssäkäyvät, yli 45.000 euroa vuodessa ansaitsevassa taloudessa sekä lapsitalouksissa asuvat. Kolmetoista prosenttia kokee näin toisinaan ja kuusi prosenttia harvoin tai ei koskaan. Vain toisinaan tai harvoin/ei koskaan halutessaan seuraa löytävät korostuvat yli 65-vuotiaissa, eläkeläisissä, yksinasuvissa ja pienituloisimmista vastaajissa.
- Lähes kaikki niistä ihmisistä, jotka sanovat löytävänsä halutessaan seuraa joko aina tai yleensä, ovat kokeneet näin joko aina tai useamman vuoden ajan. Myös kokemus siitä, että seuraa ei löydy, vaikuttaa olevan melko pitkäkestoinen ilmiö. 74 prosenttia niistä, jotka kokevat löytävänsä halutessaan seuraa toisinaan, vastaa tämän kokemuksen kestäneen joko useamman vuoden tai aina. 69 prosenttia niistä, jotka kokevat löytävänsä seuraa halutessaan harvoin tai ei koskaan, sanoo tämän kokemuksen jatkuneen vähintäänkin usean vuoden ajan.
- Kun kysyttiin sitä, kuinka vahva kokemus seuran löytämisestä on, tulee vastauksiin enemmän hajontaa. Selvä enemmistö niistä, jotka kokevat löytävänsä seuraa halutessaan aina tai yleensä, kokevat asian todella vahvasti tai vahvasti (85–96 prosenttia kokee näin). 34 prosenttia niistä, jotka kokevat löytävänsä seuraa vain toisinaan, kokee näin vahvasti ja 34 prosenttia niistä, jotka kokevat, etteivät löydä seuraa kuin harvoin tai koskaan kokee asiantilan vahvasti.
- Kolme neljästä kokee ainakin yleensä, että on ihmisiä, jotka todella ymmärtävät minua. Kahdeksantoista prosenttia kokee näin toisinaan ja kuusi prosenttia harvoin. Kokemus saatavilla olevista ymmärtävistä ihmisistä korostuu 35–49-vuotiailla, toimihenkilöillä/johtavassa asemassa olevilla, työssäkäyvillä ja pienituloisimmilla vastaajilla. Harvoin näin asian kokevissa korostuvat nuoret, opiskelijat, pienituloiset, yhden hengen talouksissa asuvat ja työttömät.
- Kokemuksen kestossa ei ole kovin suuria eroja. Niistä, jotka kokevat, että ymmärtäjä on saatavilla aina tai yleensä, 98–99 prosenttia vastaa, että asia on ollut näin jo useamman vuoden. Niistä, jotka kokevat saavansa ymmärrystä vain toisinaan tai harvoin/ei koskaan, 85–90 prosenttia vastaa tilanteen olleen tällainen vähintäänkin useamman vuoden ajan.
- Kokemuksen vahvuudessa tilanne on samanlainen kuin kokemuksessa seuran löytämisessä: valtaosa (86–99 prosenttia) niistä, jotka kokevat löytävänsä ymmärtäjän aina tai yleensä, kokevat näin todella vahvasti tai vahvasti. 63 prosenttia niistä, jotka kokevat toisinaan, että häntä todella ymmärtäviä ihmisiä on olemassa, kokee näin vähintäänkin vahvasti. 54 prosenttia niistä, jotka kokevat, että itseä ymmärtäviä ihmisiä on joko harvoin tai ei koskaan, kokee näin vahvasti tai todella vahvasti.

Arviot yksinäisyyden syistä, avun hakeminen yksinäisyyteen

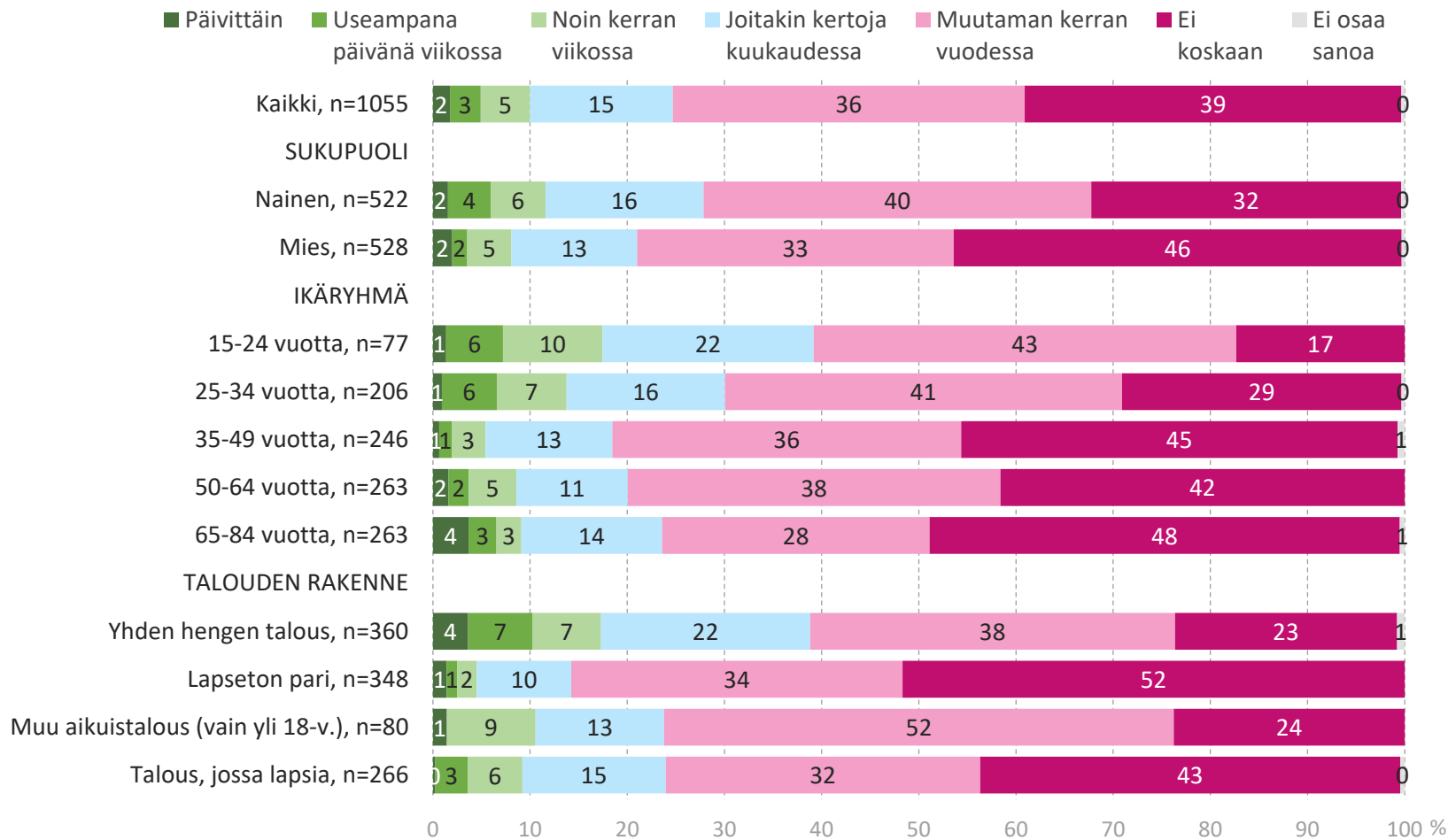
- Vähintään joskus yksinäisyyttä kokevilta kysyttiin arvioita oman yksinäisyyden syistä. Vaihtoehdot lueteltiin vastaajille satunnaisessa järjestyksessä.
- Tärkeimmäksi kysytyistä tekijöistä nousee se, että elämäntilanne on muuttunut, eikä sen jälkeen ole löytänyt seuraa (37 %). Seuraavaksi yleisimmät syyt ovat parisuhteen puuttuminen (30 %), yksin asuminen (29 %) ja se, että ei ole löytänyt samankaltaisia ja luotettavia ihmisiä tai ystäviä, ja kokee siksi ulkopuolisuutta (29 %).
- Neljäsosa tai vähemmän mainitsee yksinäisyyden syyksi vaikeuden tutustua ihmisiin ujuden tai sosiaalisen jännittämisen vuoksi (25 %), uudelle paikkakunnalle tai maahan muuttamisen (18 %) omat rajoitteet jotka vaikeuttavat tai estävät tutustumasta uusiin ihmisiin (15 %), ja huonon rahatilanteen aiheuttamat esteet osallistua harrastuksiin tai toimintaan, jossa voisi tutustua uusiin ihmisiin (12 %).
- Avun hakeminen yksinäisyyteen ei ole kovin yleistä. Niistä vastaajista, jotka kokevat yksinäisyyttä ainakin joskus, on ainoastaan 21 prosenttia hakenut apua yksinäisyyteensä. Useimmiten apua on haettu harrastuksista, josta apua on hakenut kuusi prosenttia. Muut listatut palvelut keräävät tätäkin vähemmän mainintoja: virtuaalilyhteisöistä apua on hakenut kolme prosenttia, järjestöjen toiminnasta, mielenterveyspalveluista yksi prosentti. Jostain muualta apua on hakenut 14 prosenttia. Muissa avoimissa vastauksissa eniten mainintoja keräävät ystävät, perhe ja muut tutut ja sukulaiset. Tulos on hyvin samanlainen kuin vuonna 2022. Kysymys esitettiin vastaajille avoimena, mutta muutama vastausvaihtoehto oli listattu haastattelijan lomakkeelle valmiiksi, niitä ei kuitenkaan lueteltu vastaajille.

Kuinka vakava ongelma yksinäisyys on, mitä on tehty ja mitä voisi tehdä yksinäisyyden helpottamiseksi

- Yli kaksi kolmasosaa suomalaisista, 69 prosenttia, arvioi, että yksinäisyys on vakava ongelma. Erittäin vakavana ongelmana yksinäisyyttä pitää 22 prosenttia ja melko vakavana 47 prosenttia. Yksinäisyyden arvioi kohtalaiseksi ongelmaksi viidesosa, 19 prosenttia. Ainoastaan 11 prosenttia on sitä mieltä, että yksinäisyys on vähemmän tai ei lainkaan vakava ongelma. Yksinäisyyttä erittäin vakavana ongelmana pitävien osuus on kasvanut viime vuodesta. Yksinäisyyttä pidetään vakavana ongelmana erityisesti 25–34-vuotiaiden keskuudessa.
- Yksinäisyyttä kokeneilta kysyttiin avoimena kysymyksenä sitä, millä keinoilla he ovat helpottaneet yksinäisyyttään. Monenlaisia asioita nimettiin, mm. liikunta, lukeminen, ystävien ja perheenjäsenten kanssa puhuminen. Moni myös vastasi, ettei ole helpottanut mitenkään, yksinäisyys on ollut lyhytkestoista tai oma valinta.
- Kaikilta vastaajilta kysyttiin, mitä toivottaisiin tehtävän yksinäisyyden helpottamiseksi. Vastaukset olivat tässäkin moninaisia. Yksi iso teema on erilaisten kohtaamismahdollisuuksien ja yhteisöllisyyden lisääminen. Erityisesti vanhuksille toivotaan erilaisia ystäväpalveluja ja ylipäänsä vastaajilla tuntuu olevan huoli vanhusten yksinäisyydestä. Vastauksissa kaivataan matalan kynnyksen toimintaa ja harrastuksia. Kuten viime vuonna, niin nytkin osa vastaajista korosti yksilön omaa aloitteellisuutta oman yksinäisyyden helpottamisessa.

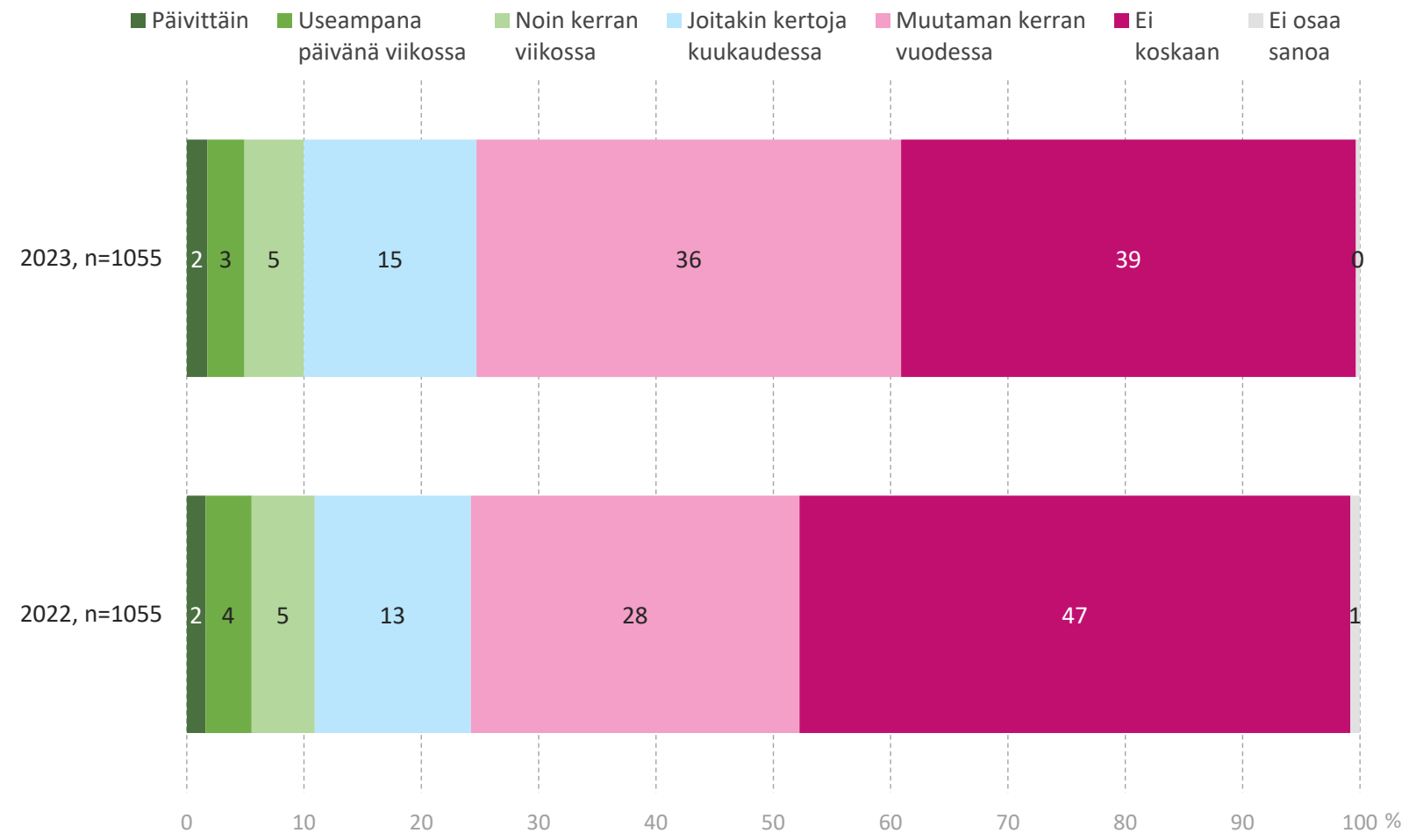
Tutkimusgrafiikka

Kuinka usein koet yksinäisyyttä? Koetko sitä...

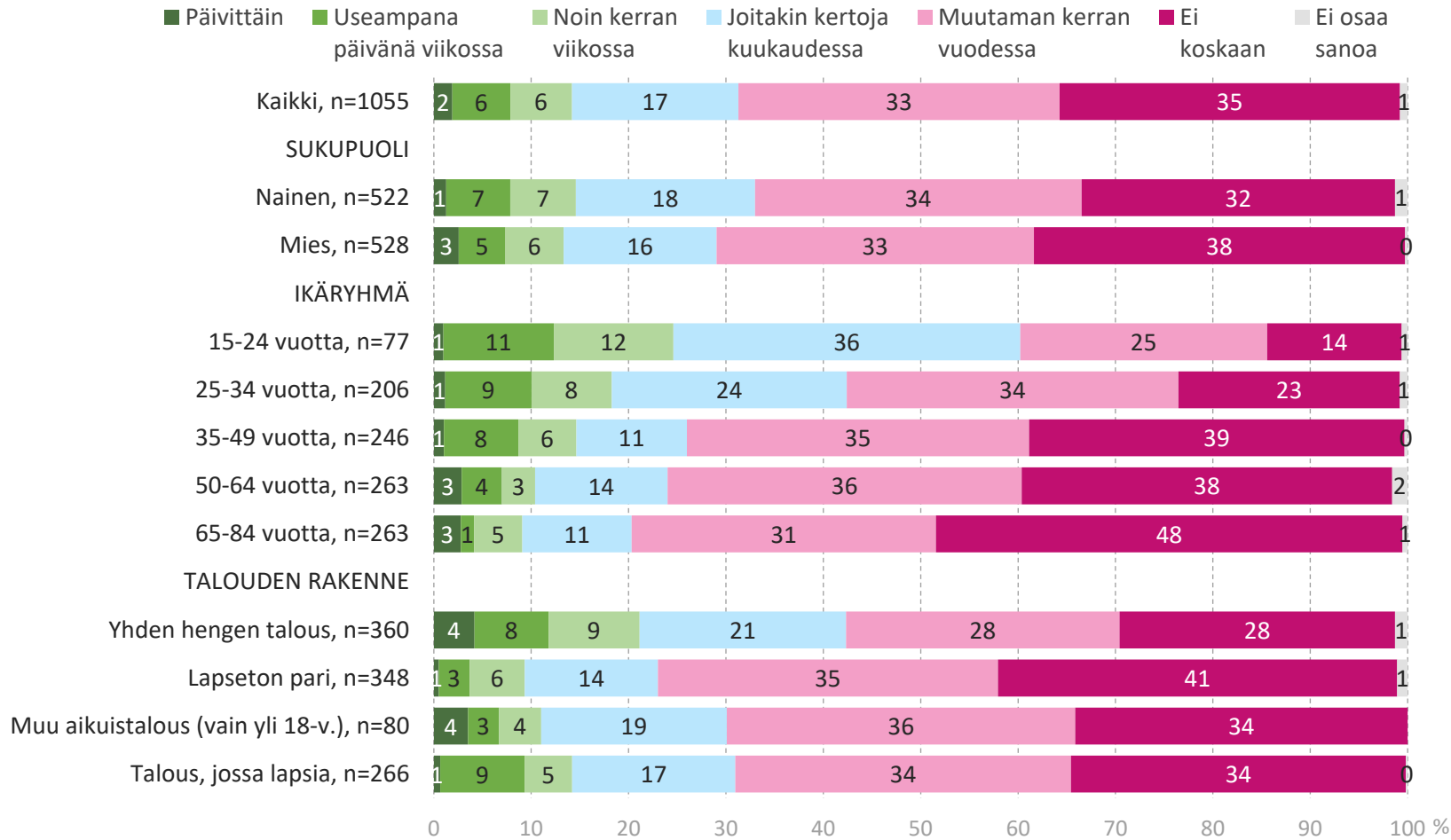
n=kaikki vastaajat

Kuinka usein koet yksinäisyyttä? Koetko sitä...

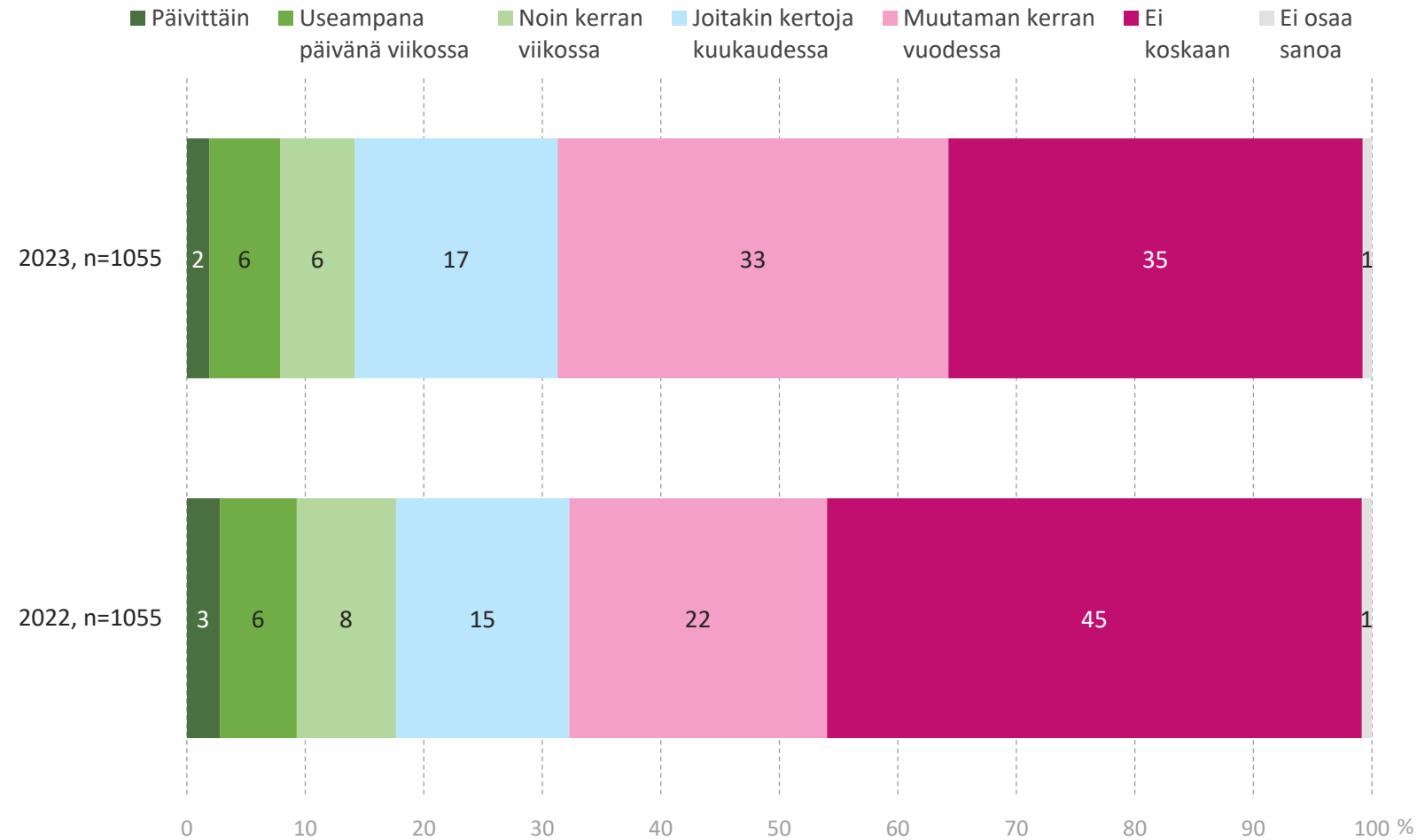
n=kaikki vastaajat

Kuinka usein tunnet itsesi eristäytyneeksi muista ihmisistä? Koetko sitä...

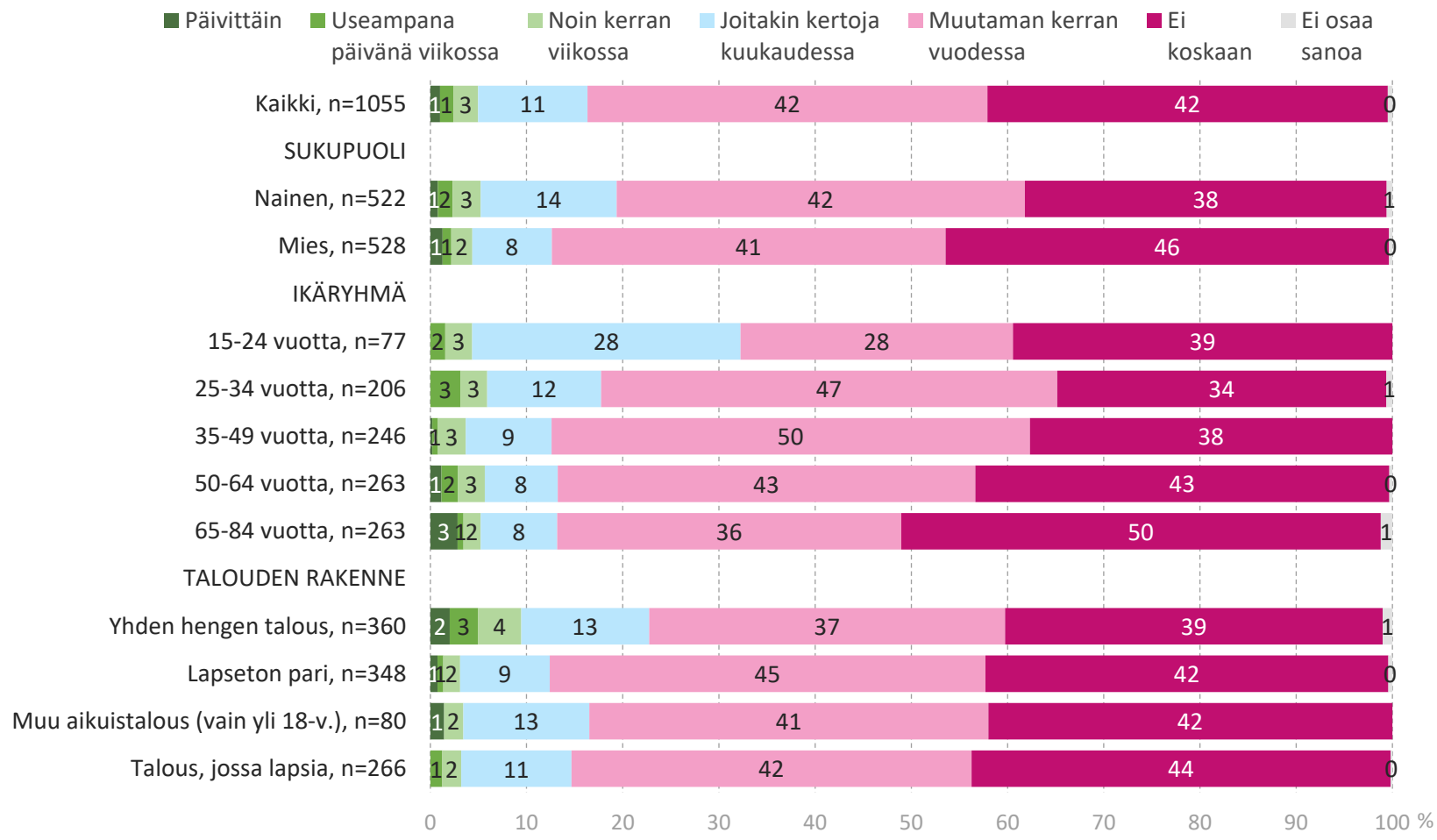
n=kaikki vastaajat

Kuinka usein tunnet itsesi eristäytyneeksi muista ihmisistä? Koetko sitä...

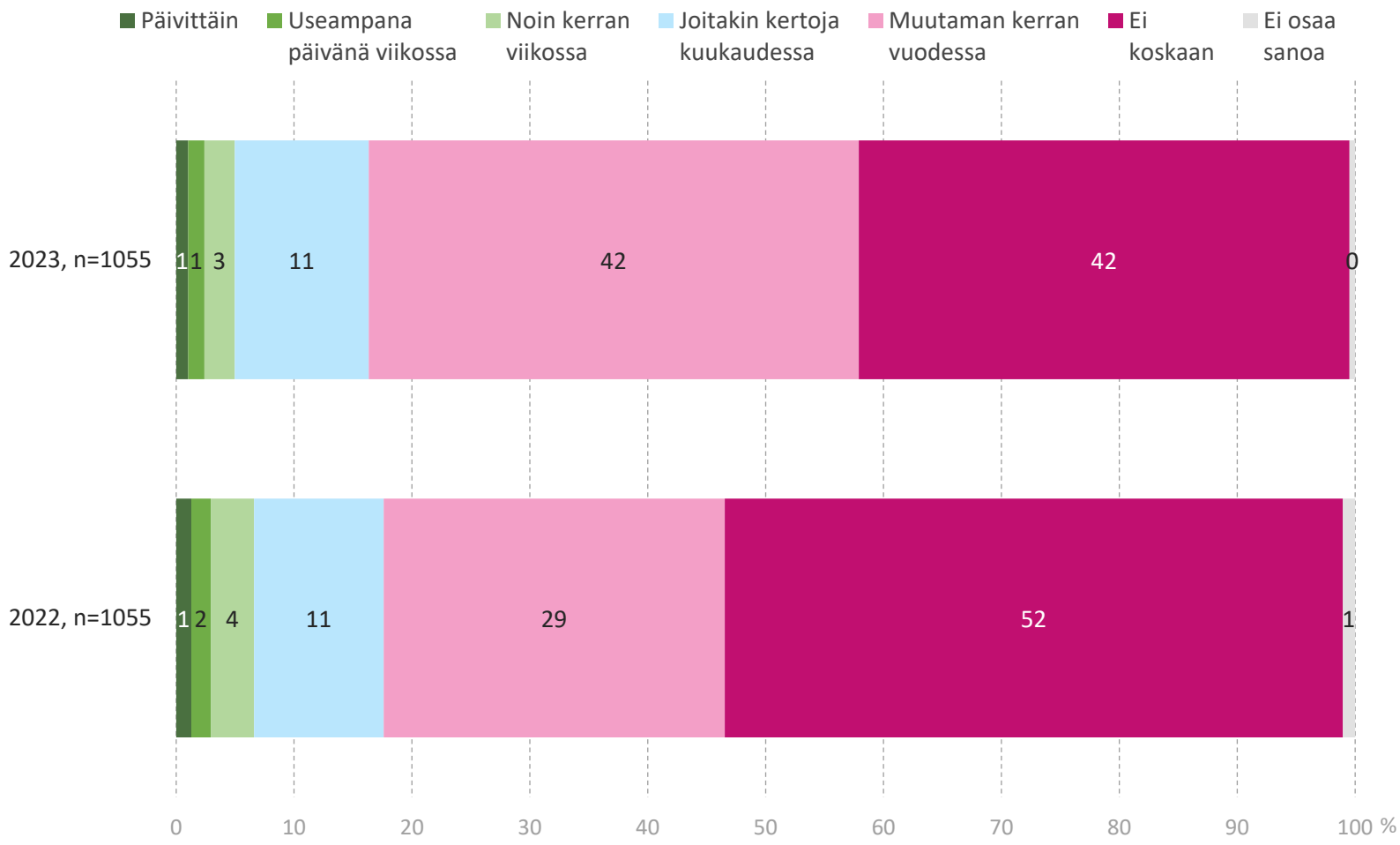
n=kaikki vastaajat

Kuinka usein tunnet itsesi ulkopuolelle jätetyksi? Koetko sitä...

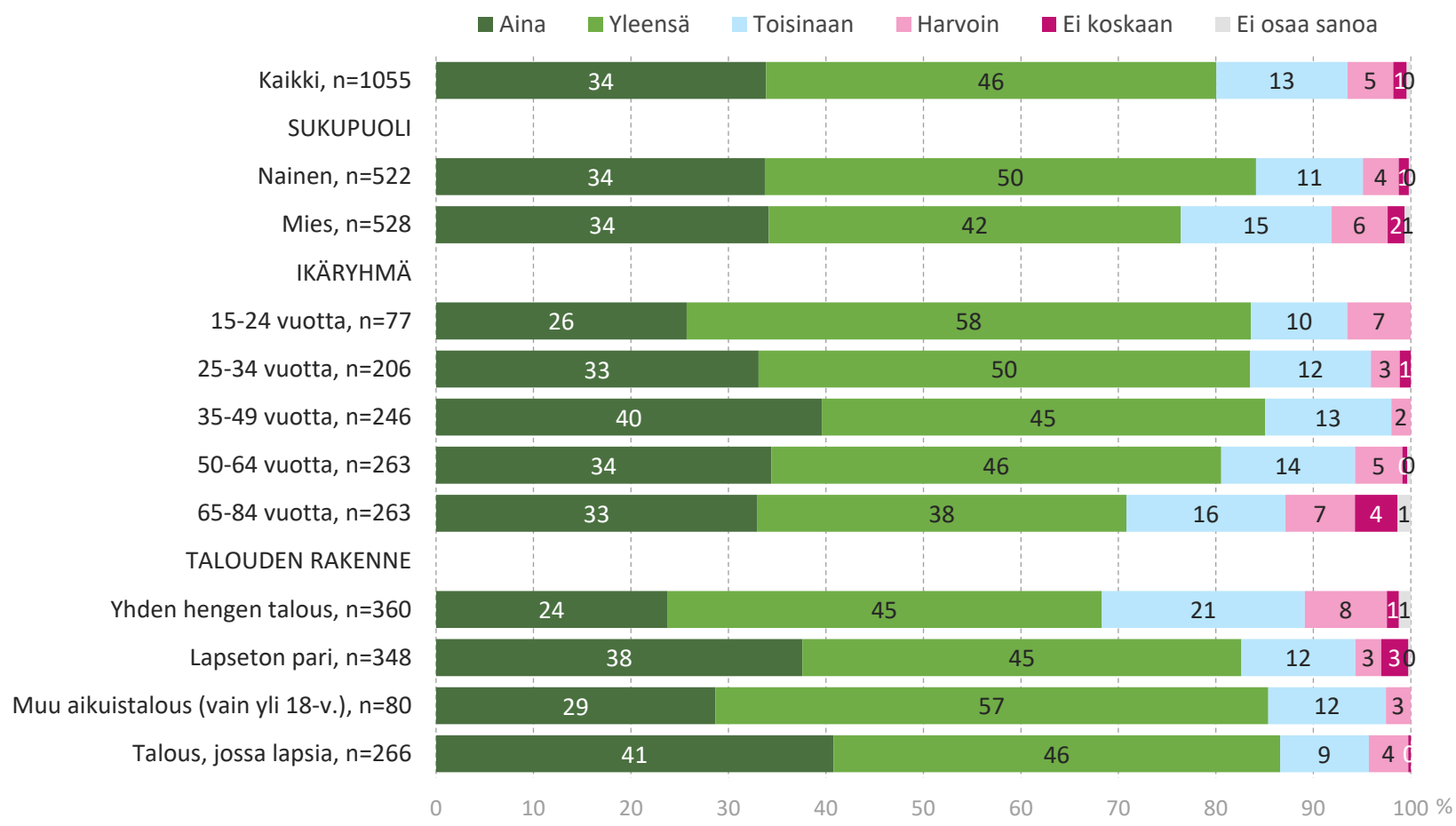
n=kaikki vastaajat

Kuinka usein tunnet itsesi ulkopuolelle jätetyksi? Koetko sitä...

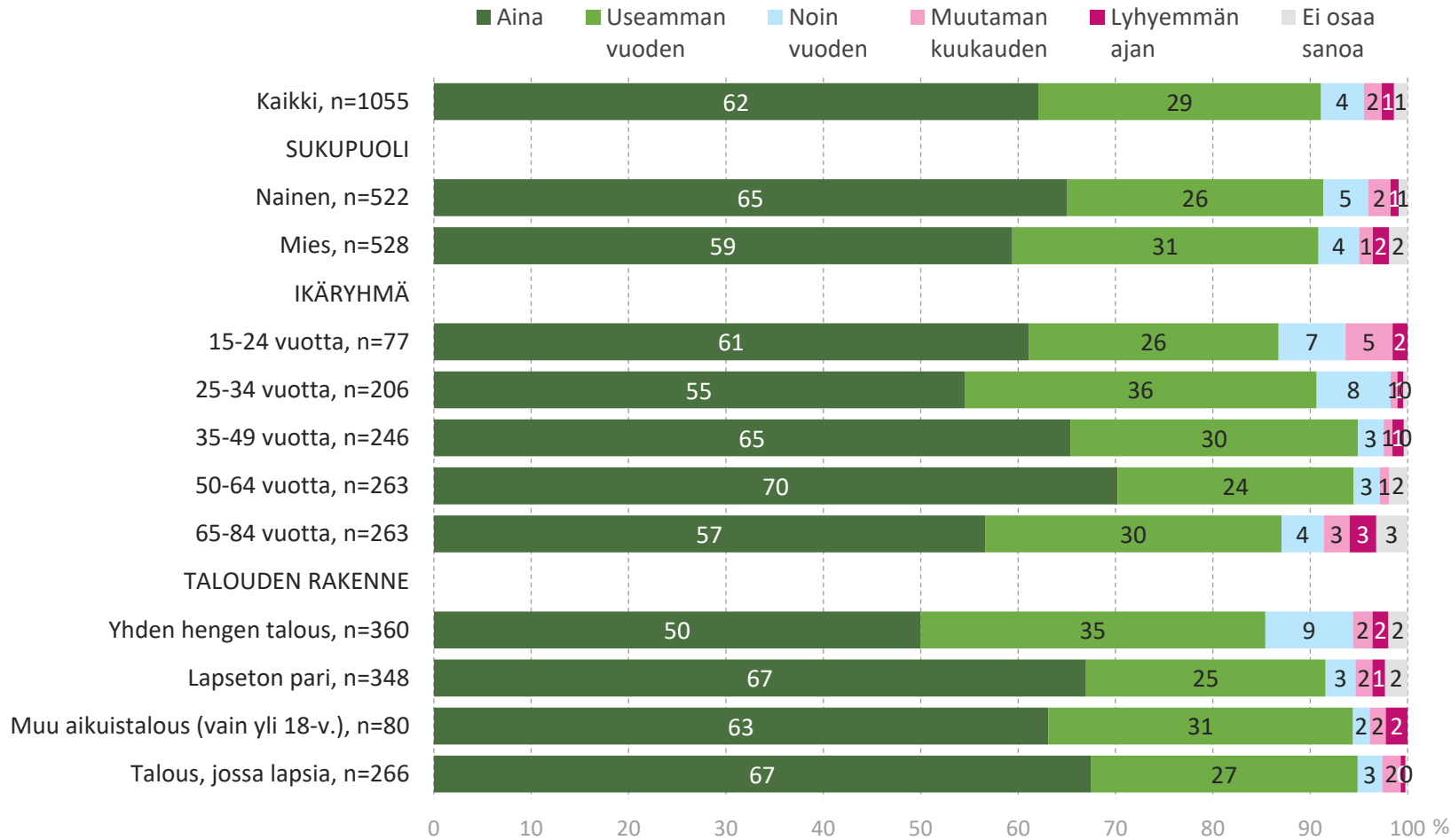
n=kaikki vastaajat

Löydän seuraan, kun sitä haluan: kuinka usein kokee

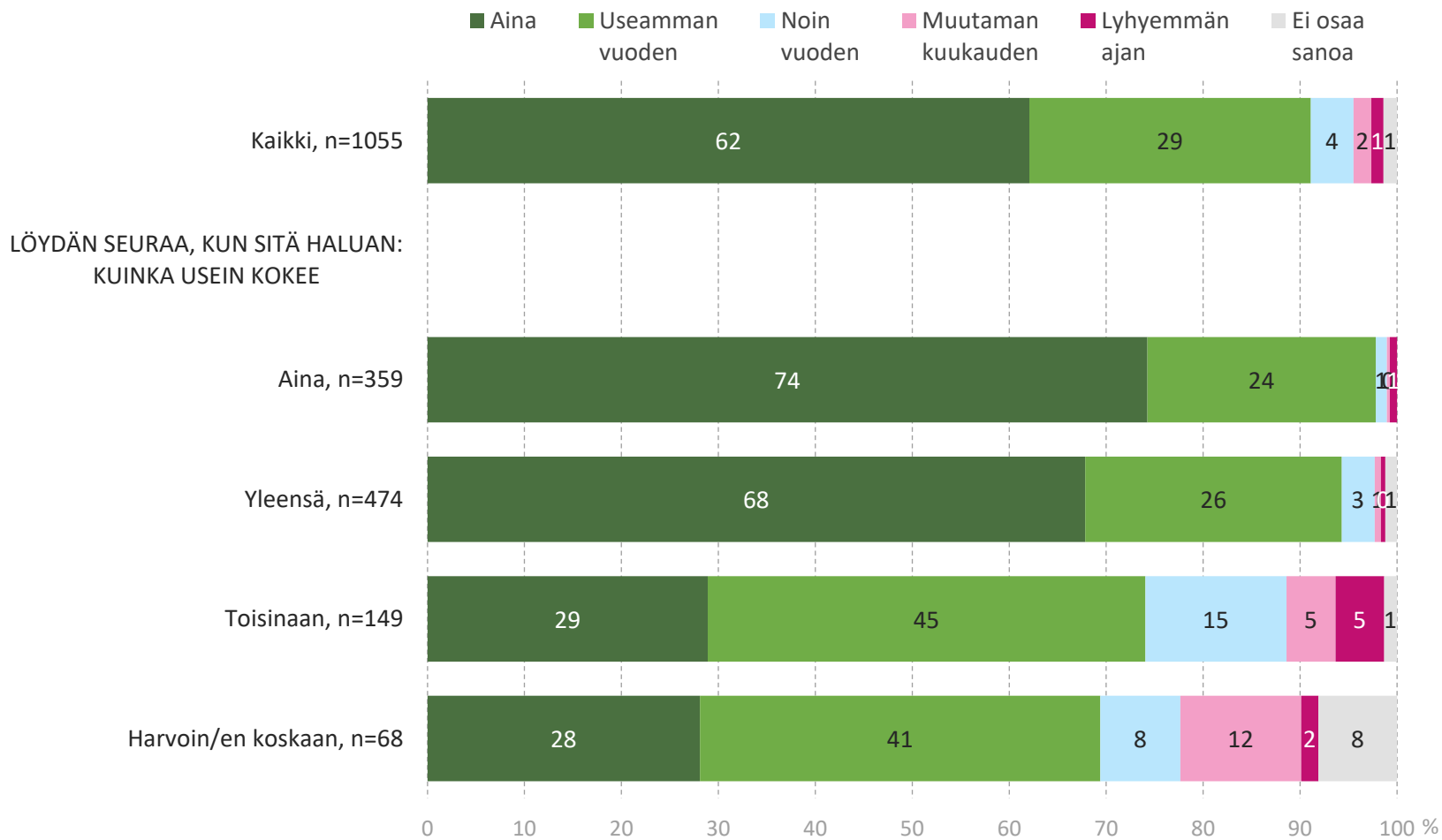
n=kaikki vastaajat

Löydän seuraava, kun sitä haluan: kuinka pitkään olet kokenut näin

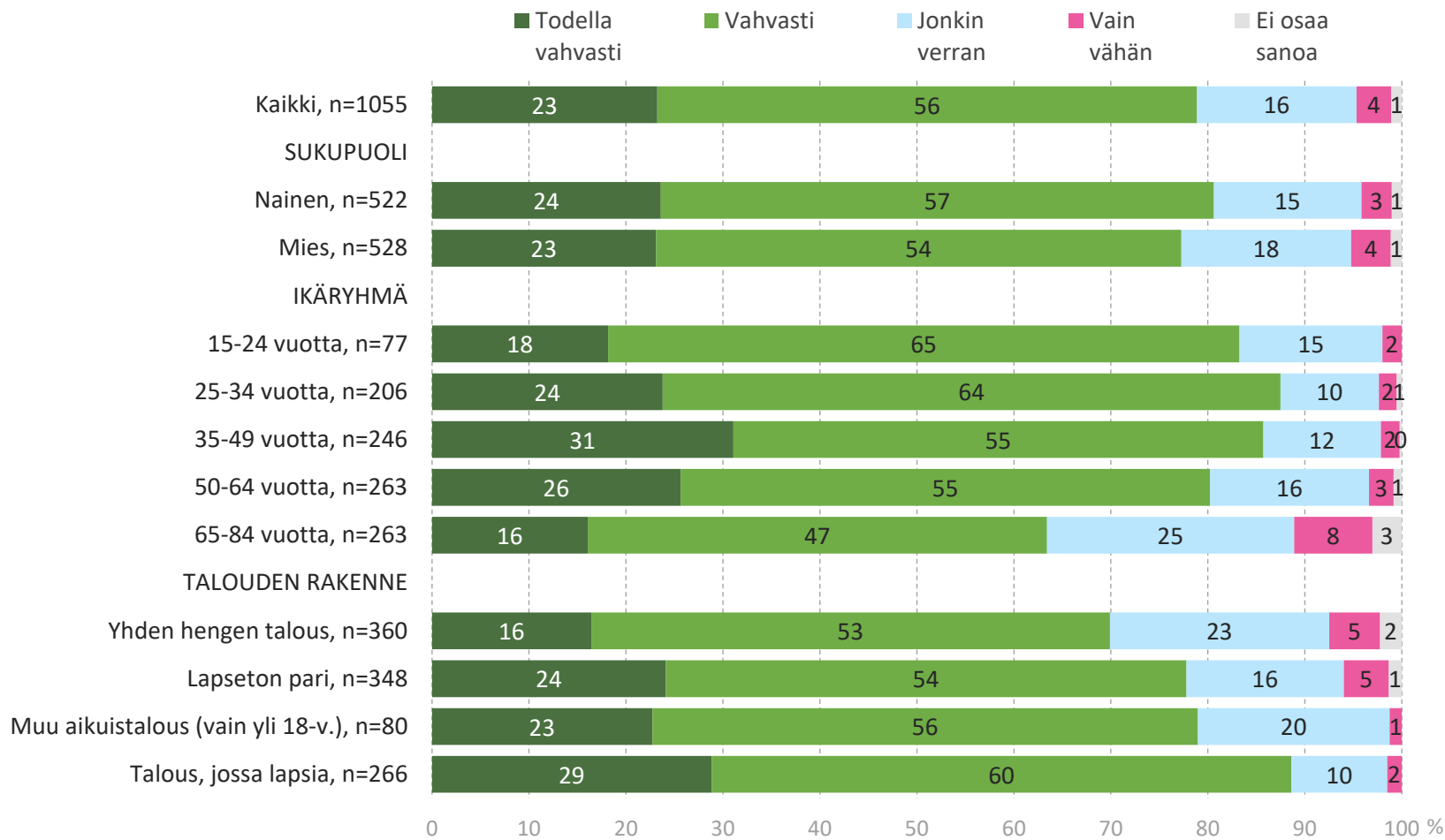
n=kaikki vastaajat

Löydän seura, kun sitä haluan: kuinka pitkään olet kokenut näin

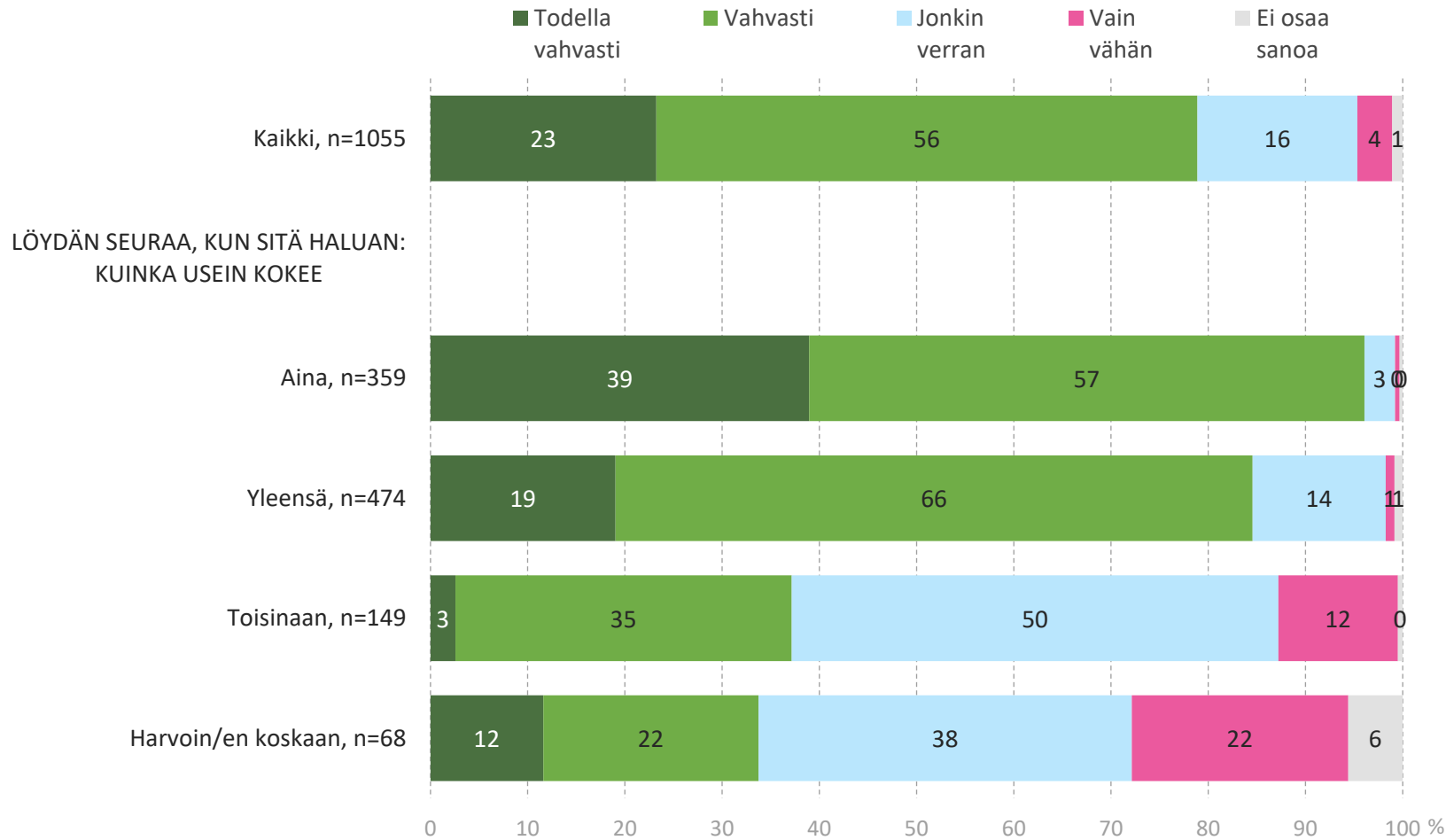
n=kaikki vastaajat

Löydän seuraava, kun sitä haluan: kuinka vahvasti koet näin

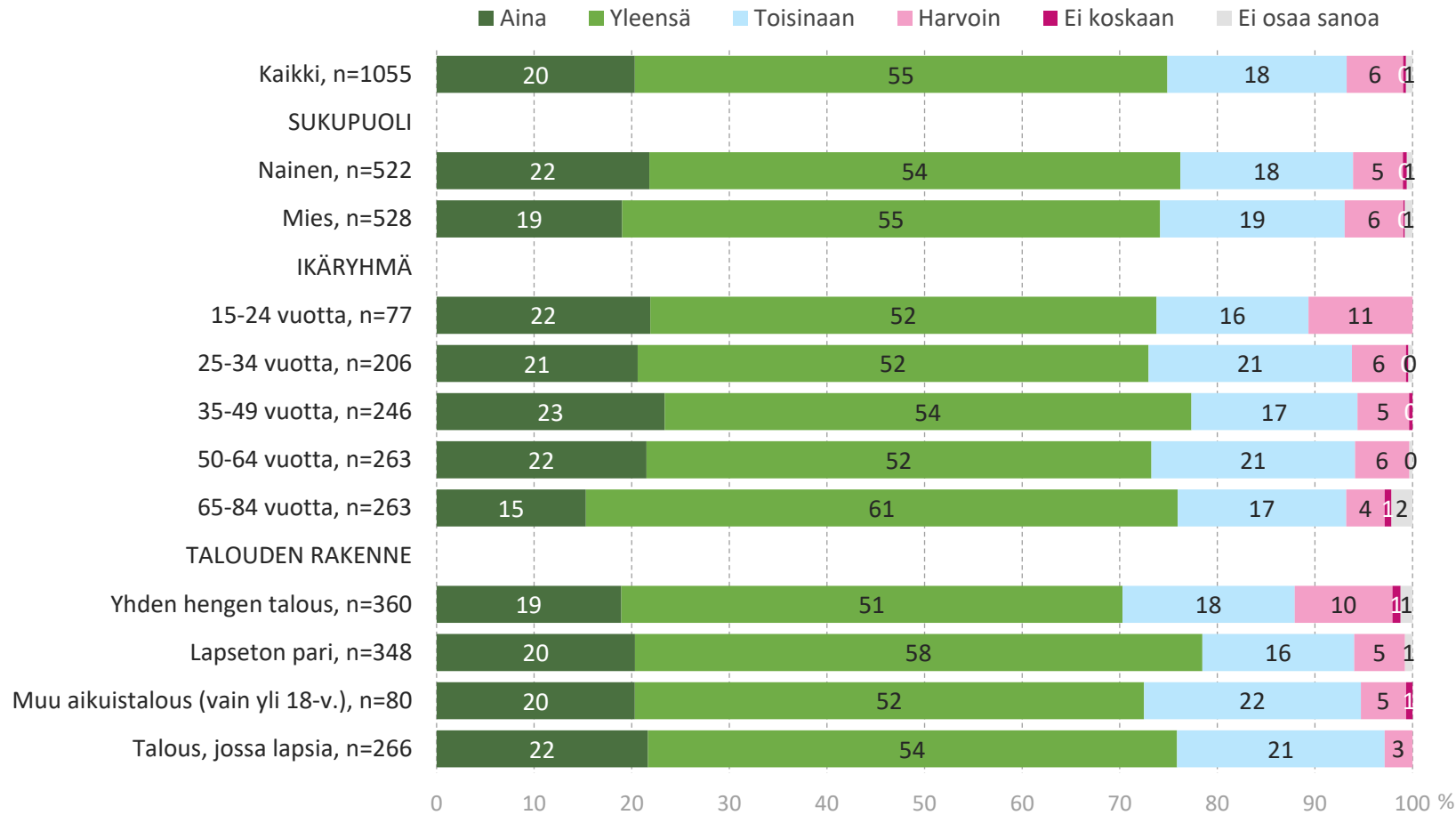
n=kaikki vastaajat

Löydän seura, kun sitä haluan: kuinka vahvasti koet näin

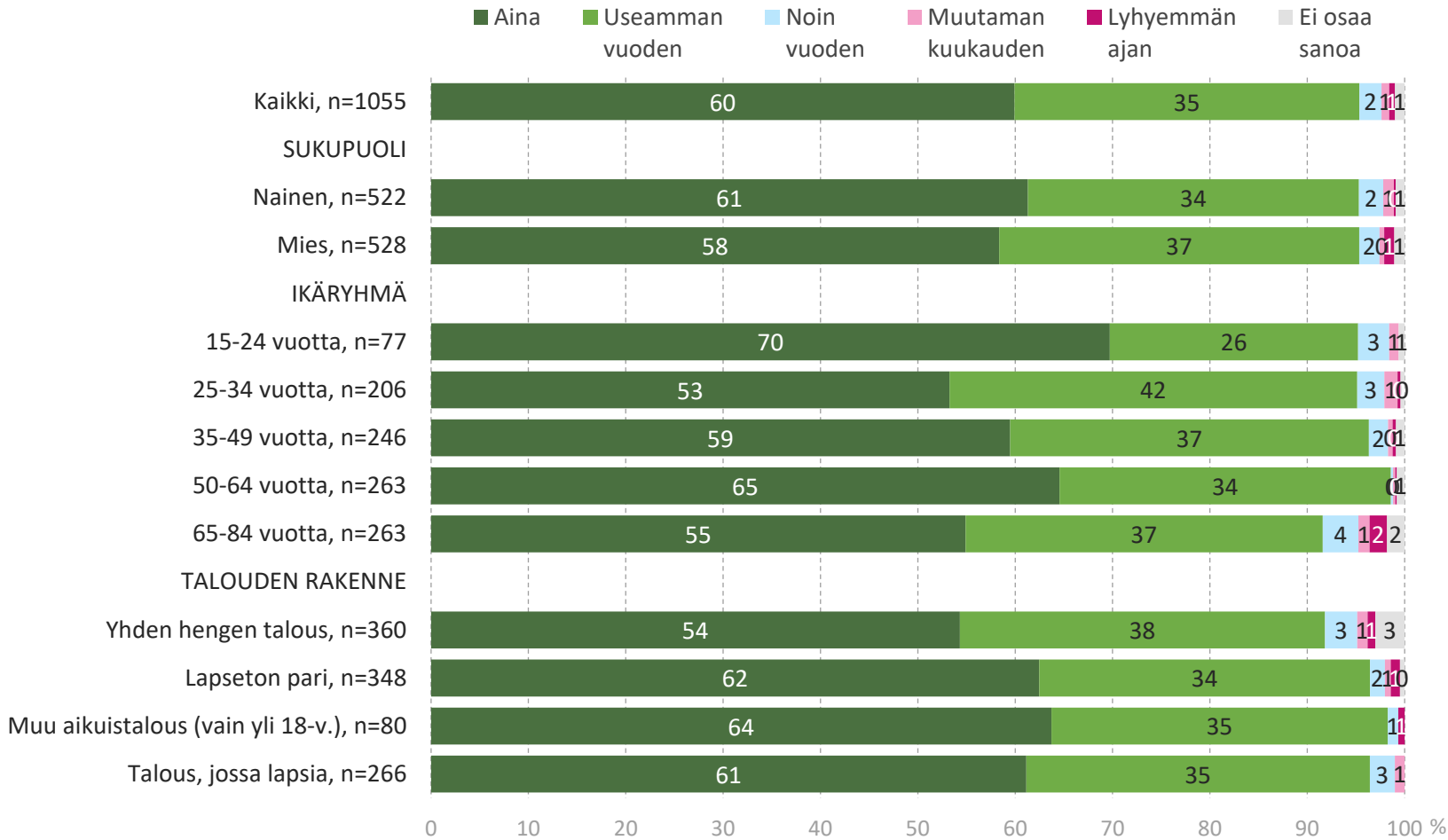
n=kaikki vastaajat

On ihmisiä, jotka todella ymmärtävät minua: kuinka usein kokee

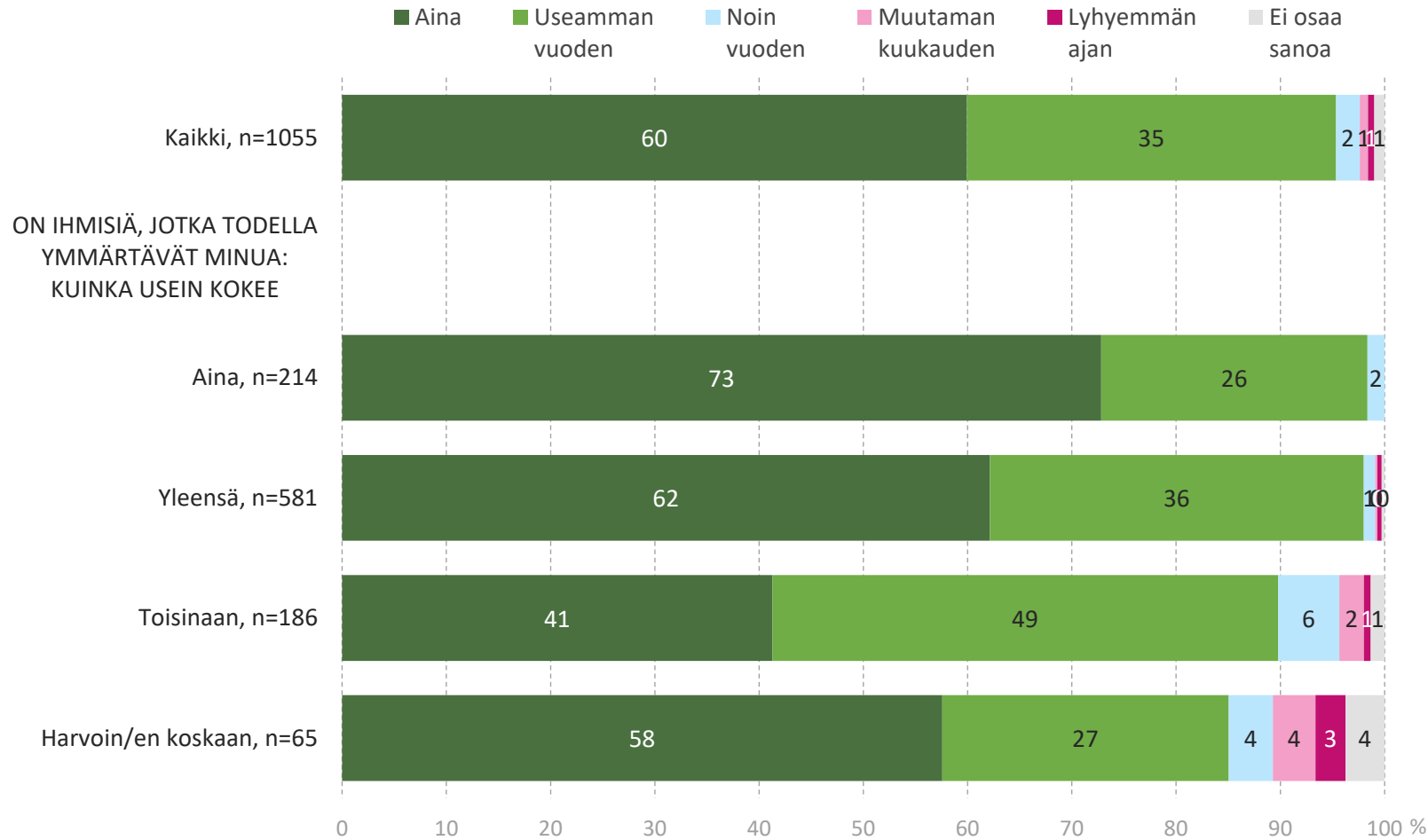
n=kaikki vastaajat

On ihmisiä, jotka todella ymmärtävät minua: kuinka pitkään olet kokenut näin

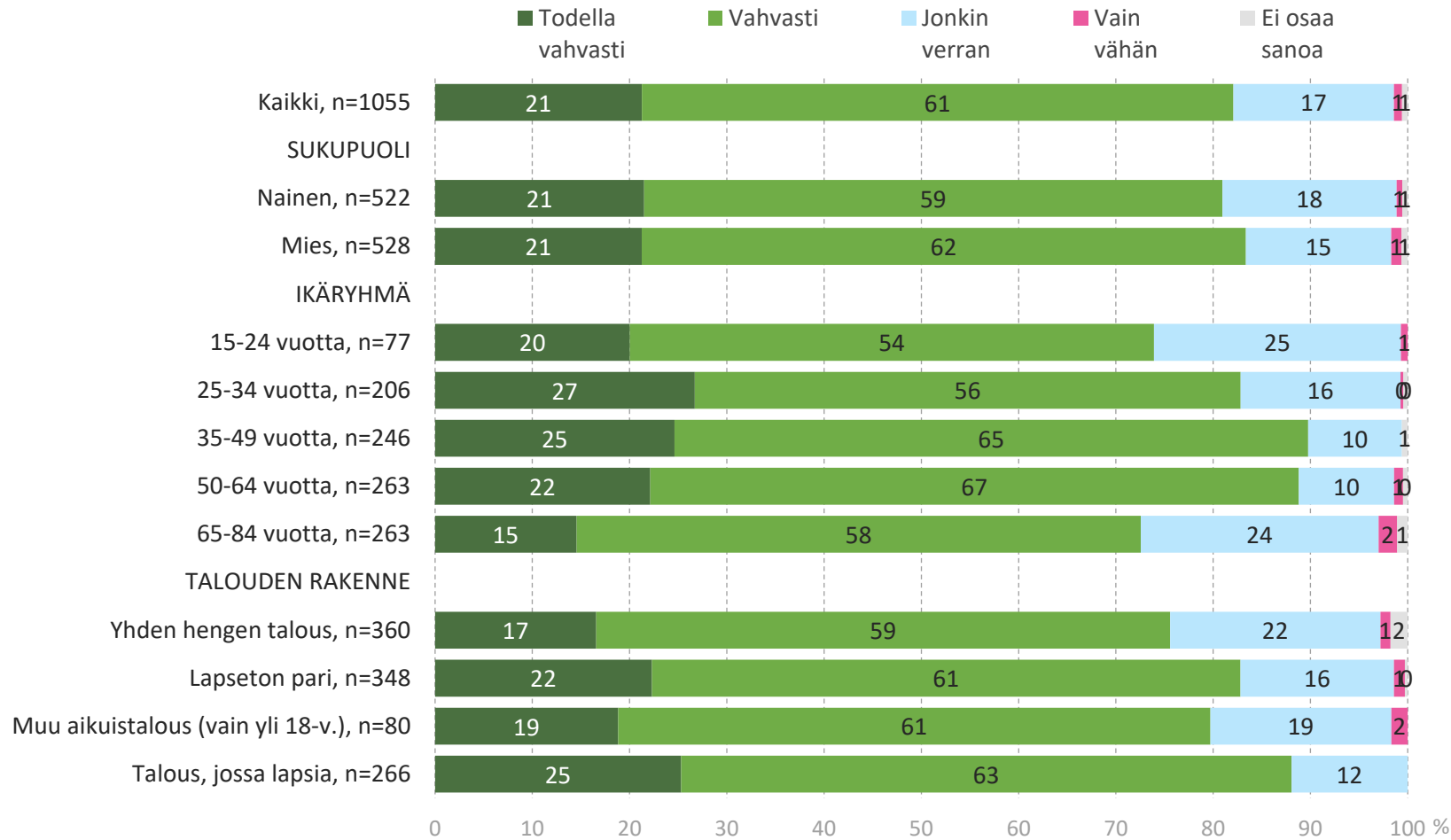
n=kaikki vastaajat

On ihmisiä, jotka todella ymmärtävät minua: kuinka pitkään olet kokenut näin

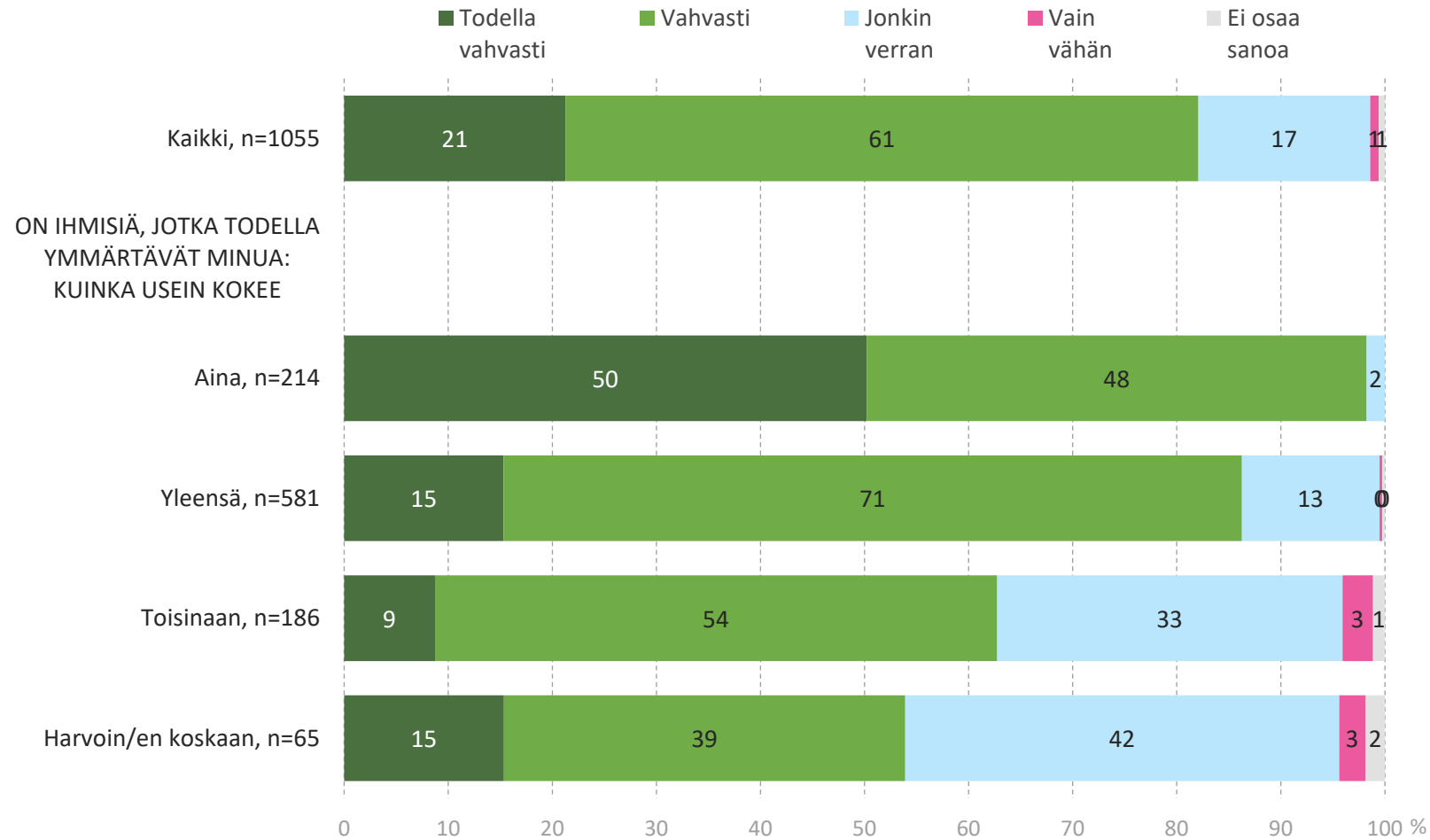
n=kaikki vastaajat

On ihmisiä, jotka todella ymmärtävät minua: kuinka vahvasti koet näin

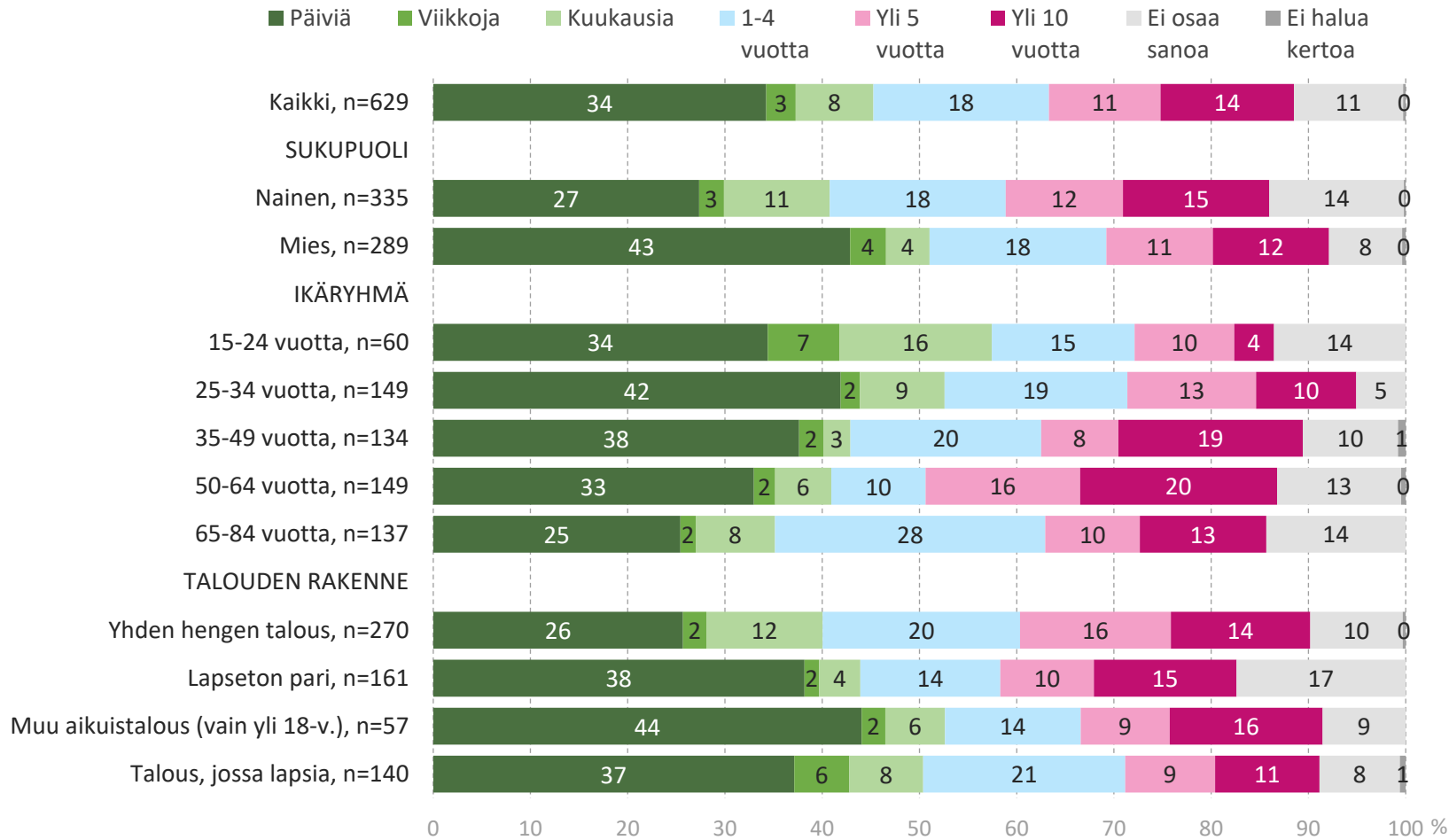
n=kaikki vastaajat

On ihmisiä, jotka todella ymmärtävät minua: kuinka vahvasti koet näin

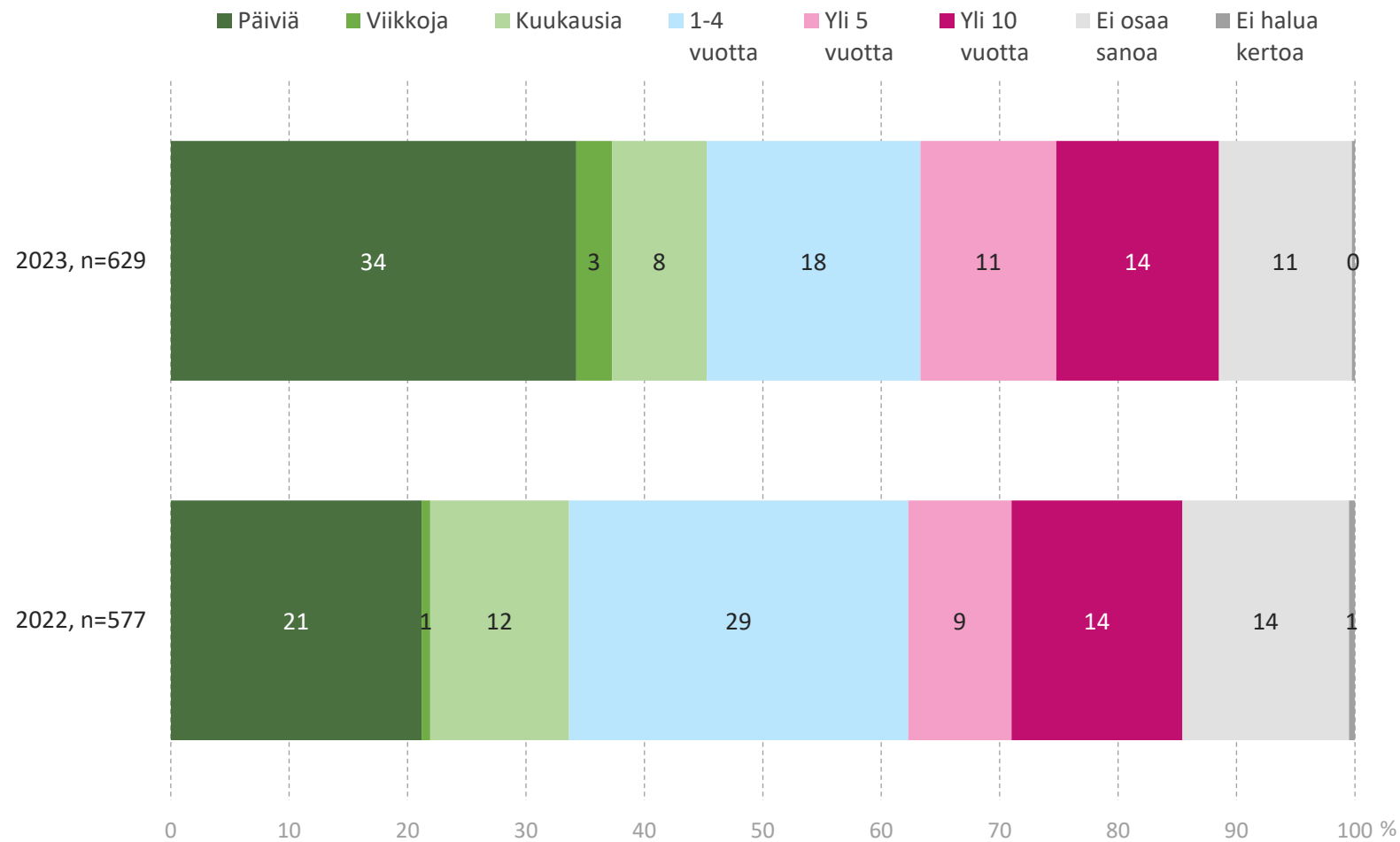
n=kaikki vastaajat

Kuinka pitkään yksinäisyytesi on jatkunut?

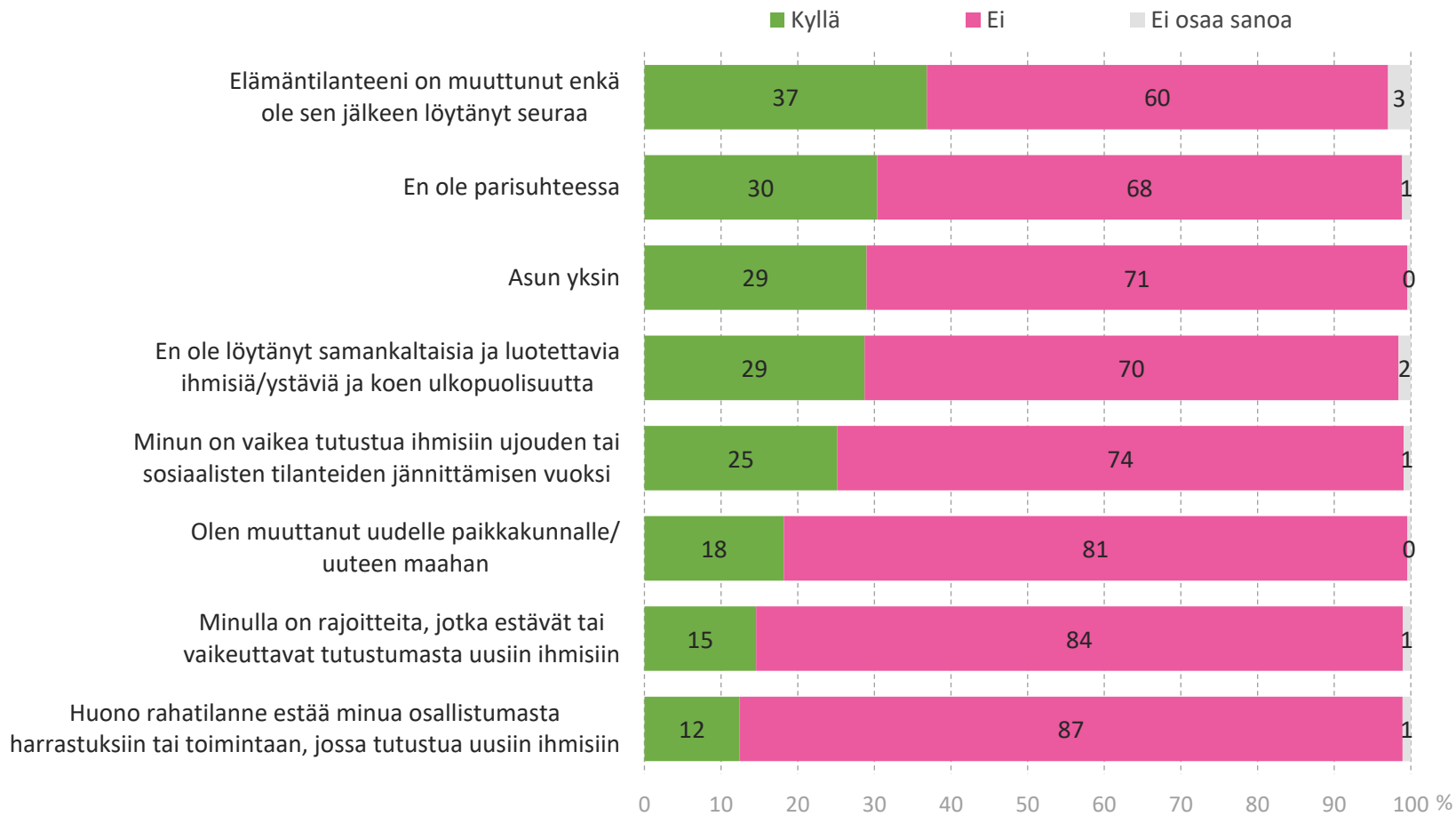
n=on kokenut joskus yksinäisyyttä

Kuinka pitkään yksinäisyytesi on jatkunut?

n=on kokenut joskus yksinäisyyttä

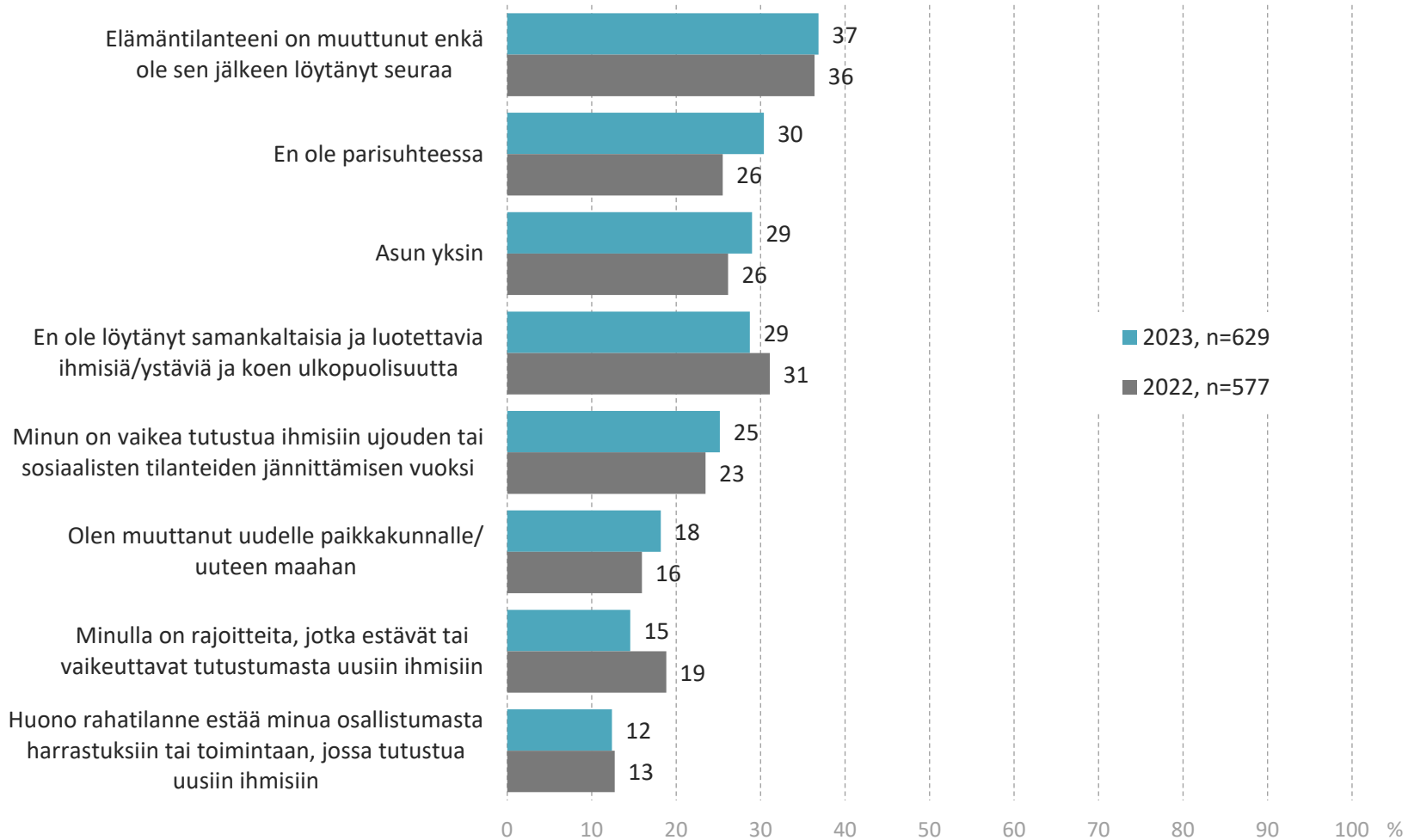
Mistä luulet yksinäisyytesi johtuvan?

On kokenut joskus yksinäisyyttä, n=629

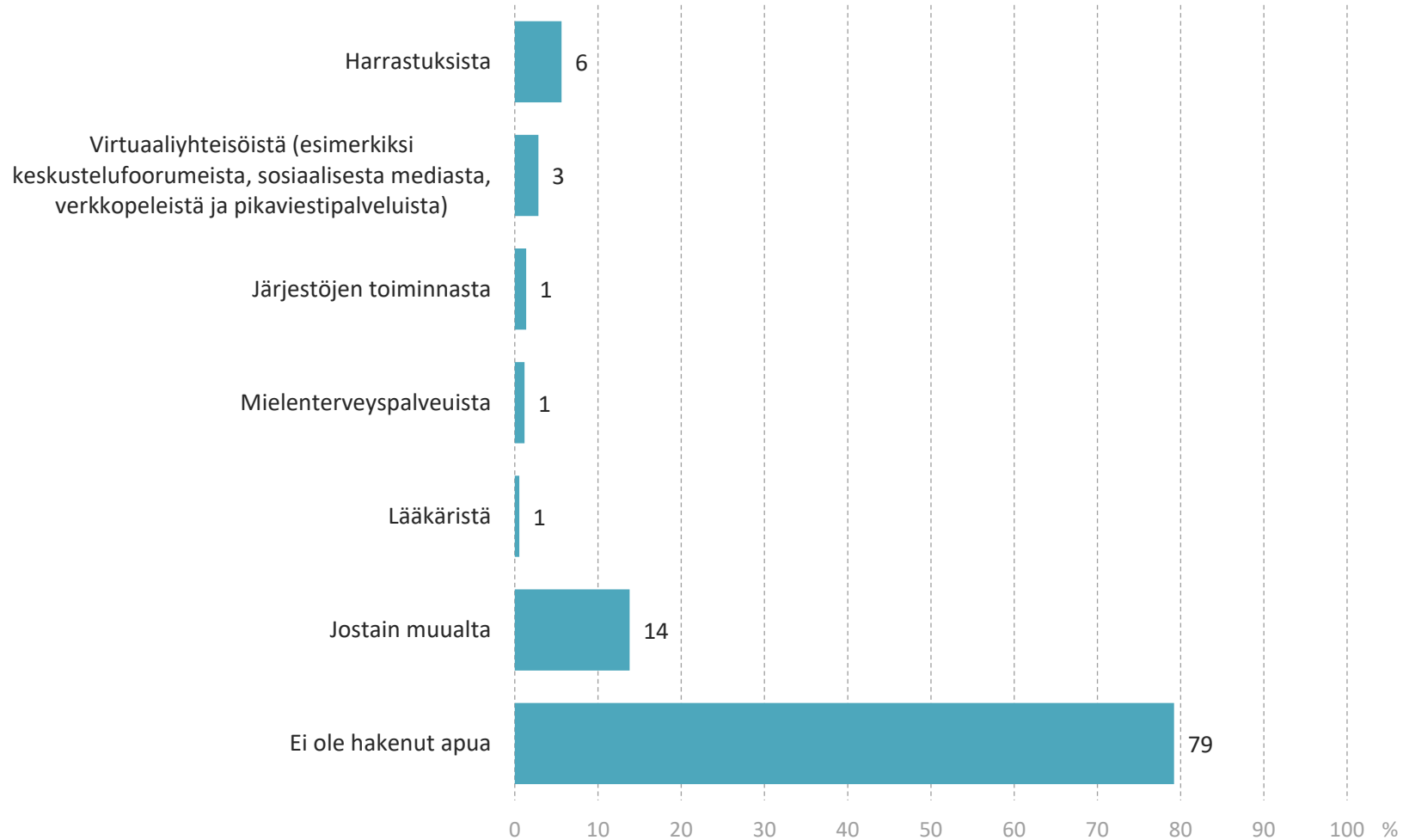
Mistä luulet yksinäisyytesi johtuvan?

Kyllä -vastaukset

n=on kokenut joskus yksinäisyyttä

Jos olet hakenut apua yksinäisyyteen, mistä olet sitä hakenut?

On kokenut joskus yksinäisyyttä, n=629

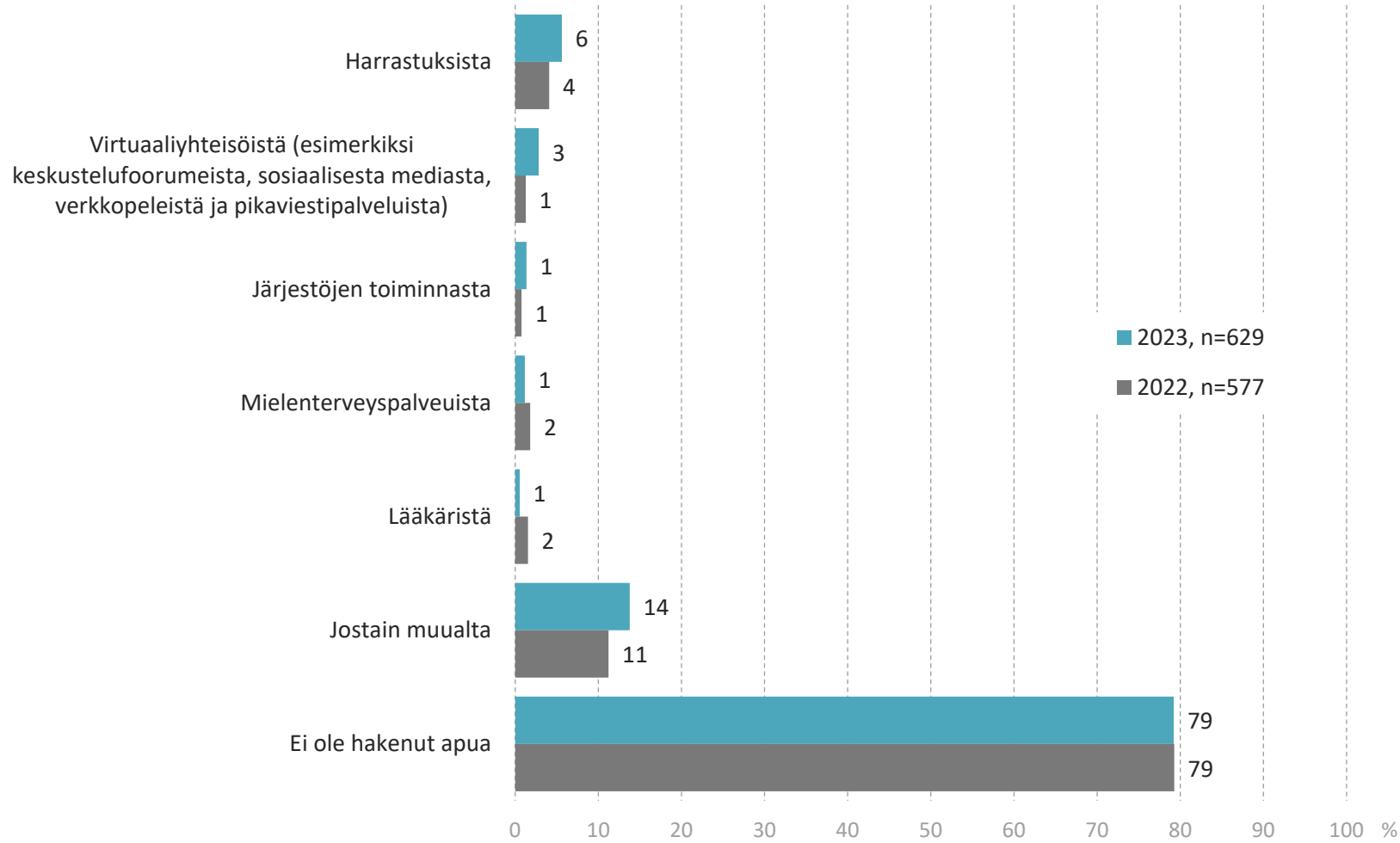
Jos olet hakenut apua yksinäisyyteen, mistä olet sitä hakenut?

	SUKUPUOLI			IKÄRYHMÄ					TALOUDEN RAKENNE			
	Kaikki, n=629	Nainen, n=335	Mies, n=289	15-24 vuotta, n=60	25-34 vuotta, n=149	35-49 vuotta, n=134	50-64 vuotta, n=149	65-84 vuotta, n=137	Yhden hengen talous, n=270	Lapseton pari, n=161	Muu aikuistalous (vain yli 18-v.), n=57	Talous, jossa lapsia, n=140
Harrastuksista	6	7	4	2	4	6	5	10	6	8	2	5
Virtuaaliyhteisöistä (esimerkiksi keskustelufoorumeista, sosiaalisesta mediasta, verkkopeleistä ja pikaviestipalveluista)	3	2	3	4	5	4	0	1	4	2	0	3
Järjestöjen toiminnasta	1	2	1	0	1	1	2	2	2	1	0	1
Mielenterveyspalveluista	1	1	2	0	2	1	1	1	3	1	0	0
Lääkäristä	1	0	1	0	2	0	1	0	1	0	2	0
Jostain muualta	14	12	16	18	12	12	15	12	19	11	11	11
Ei ole hakenut apua	79	81	78	80	79	82	79	77	72	81	86	84

%

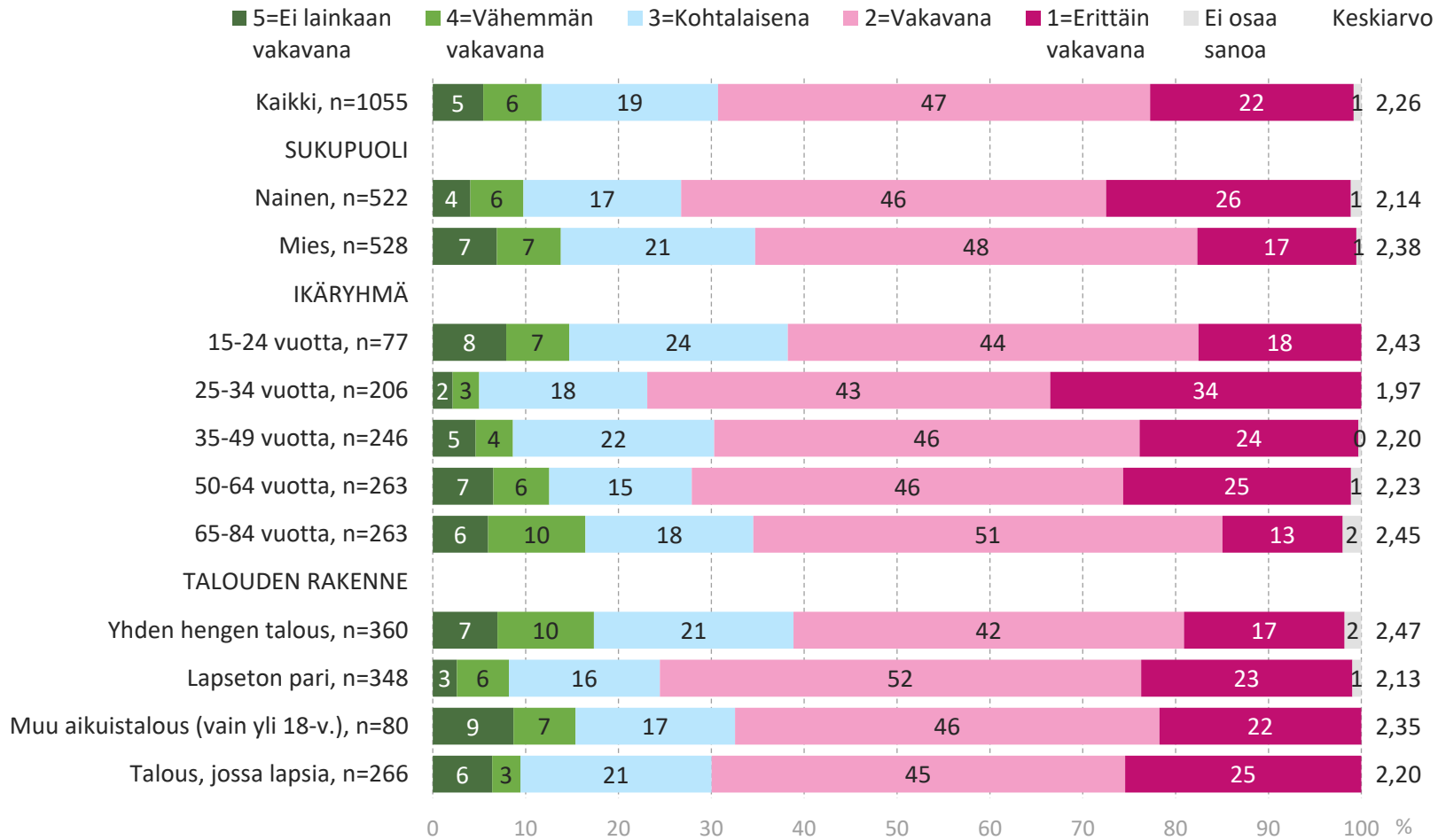
n=on kokenut joskus yksinäisyyttä

Jos olet hakenut apua yksinäisyyteen, mistä olet sitä hakenut?

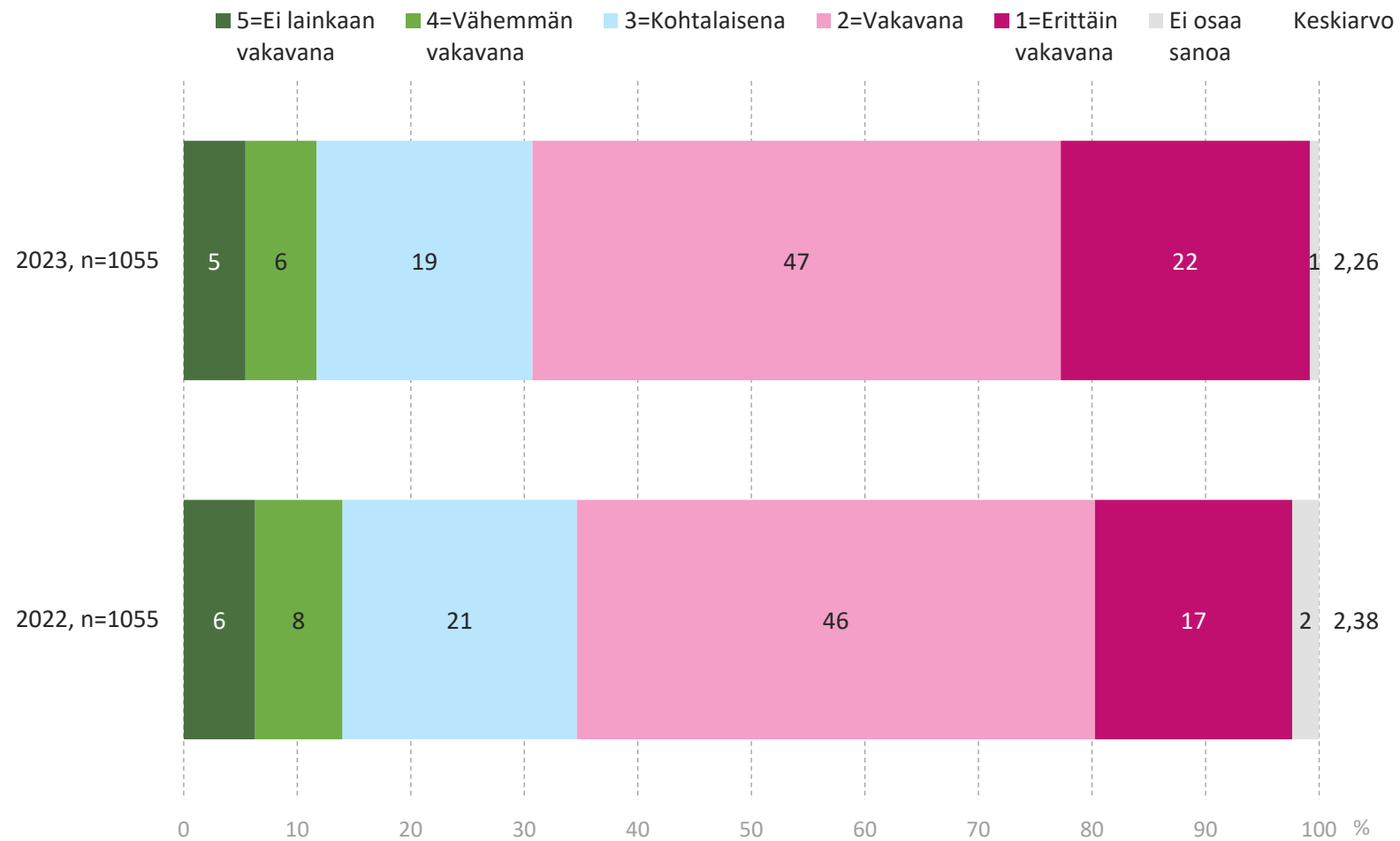
n=on kokenut joskus yksinäisyyttä

Kuinka vakavana ongelmana pidät yksinäisyyttä?

n=kaikki vastaajat

Kuinka vakavana ongelmana pidät yksinäisyyttä?

n=kaikki vastaajat

LISÄTIETOJA

Tuomo Turja

Business Director

050 592 2485

tuomo.turja@taloustutkimus.fi

www.taloustutkimus.fi

Liitteet

Laadunvarmistus Taloustutkimuksessa

- SGS Fimko on myöntänyt Taloustutkimukselle ISO 20252 -toimialasertifikaatin, ja tämän projektin kaikki vaiheet on toteutettu kyseisen standardin ja Suomen lakien mukaisesti.
- Taloustutkimus käsittelee aina kaikkia tutkimuksiin liittyviä, sekä asiakkailta saatuja että tutkimuksen yhteydessä syntyneitä, tietoja ehdottoman luottamuksellisina.
- Taloustutkimus on sitoutunut noudattamaan ESOMARin ja Kansainvälisen Kauppakamarin yhdessä julkaisemia tutkimusalan kansainvälisiä perussääntöjä.
- Taloustutkimus ei ole käyttänyt alihankkijoita tässä tutkimuksessa.

Erillistutkimuksen tulosten julkaiseminen ja edelleen luovuttaminen

- Tutkimuksen tilaaja voi julkistaa tilaamansa tutkimuksen tuloksia, kunhan julkaistut tulokset eivät ole harhaanjohtavia.
- Kun tutkimustuloksia julkaistaan, tulee selvästi erottaa tulokset ja niiden tulkinta.
- Julkistamisen yhteydessä on aina mainittava tutkimuksen nimi, toteutusaika ja tutkimuksen tekijä, Taloustutkimus Oy.
- Toivomme, että lähetätte suunnittelemanne julkaisun (lehtiartikkeli, verkossa julkaistavat tiedot ym.) Taloustutkimus Oy:hyn tarkastettavaksi ennen julkaisemista. Lisäksi toivomme, että toimitatte meille tiedon siitä, missä ja milloin asia julkaistaan, jotta voimme vastata meille mahdollisesti tuleviin kyselyihin.
- Olemme mielellämme avuksi viestinnässänne.

LUOTETTAVUUSRAJATAULUKKO 95 %:N TASOLLE

% -luku, joka tuli tulokseksi	VASTAAJAMÄÄRÄ															
	25	50	75	100	150	200	250	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
2 tai 98	±5,6	±4,0	±3,2	±2,8	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±1,1	±0,98	±0,9	±0,61	±0,51	±0,4
3 tai 97	±6,8	±4,9	±3,9	±3,4	±2,8	±2,4	±2,2	±2,0	±1,7	±1,5	±1,4	±1,2	±1,1	±0,75	±0,62	±0,49
4 tai 96	±7,8	±5,6	±4,5	±3,9	±3,2	±2,8	±2,5	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±0,86	±0,71	±0,56
5 tai 95	±8,7	±6,2	±5,0	±4,4	±3,6	±3,1	±2,7	±2,5	±2,2	±2,0	±1,8	±1,5	±1,4 ¹	±0,96	±0,79	±0,62
6 tai 94	±9,5	±6,8	±5,5	±4,8	±3,9	±3,4	±3,0	±2,8	±2,4	±2,1	±2,0	±1,7	±1,5	±1,0	±0,87	±0,68
8 tai 92	±10,8	±7,7	±6,2	±5,4	±4,4	±3,8	±3,4	±3,1	±2,7	±2,4	±2,2	±1,9	±1,7	±1,2	±0,99	±0,77
10 tai 90	±12,0	±8,5	±6,9 ^{3b}	±6,0	±4,9 ^{3a}	±4,3	±3,8	±3,5	±3,0	±2,7	±2,5	±2,1	±1,9	±1,3	±1,1	±0,85
12 tai 88	±13,0	±9,2	±7,5	±6,5	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,3	±2,9	±2,7	±2,3	±2,1	±1,4	±1,2	±0,92
15 tai 85	±14,3	±10,1	±8,2	±7,1	±5,9	±5,1	±4,5	±4,1	±3,6	±3,2	±2,9	±2,5	±2,3	±1,6	±1,3	±1,0 ²
20 tai 80	±16,0	±11,4	±9,2	±8,0	±6,6	±5,7	±5,0	±4,6	±4,0	±3,6	±3,3	±2,8	±2,5	±1,8	±1,4	±1,1
25 tai 75	±17,3	±12,3	±10,0	±8,7	±7,1	±6,1	±5,5	±5,0	±4,3	±3,9	±3,6	±3,0	±2,8	±1,9	±1,6	±1,2
30 tai 70	±18,3	±13,0	±10,5	±9,2	±7,5	±6,5	±5,8	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,2	±2,9	±2,0	±1,7	±1,3
35 tai 65	±19,1	±13,5	±11,0	±9,5	±7,8	±6,8	±6,0	±5,5	±4,8	±4,3	±3,9	±3,3	±3,1	±2,1	±1,7	±1,4
40 tai 60	±19,6	±13,9	±11,3	±9,8	±8,0	±7,0	±6,2	±5,7	±4,9	±4,4	±4,0	±3,4	±3,1	±2,2	±1,8	±1,4
45 tai 55	±19,8	±14,1	±11,4	±9,9	±8,1	±7,0	±6,2	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4
50 tai 50	±20,0	±14,2	±11,5	±10,0	±8,2	±7,1	±6,3	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4

Esimerkki 1

Jos tuhannesta vastaajasta 5 % on ostanut tuotetta, on virhemarginaali ±1,4 prosenttiyksikköä. Koko väestössä on siis 95 %:n luotettavuustason mukaan 3,6–6,4 % tuotetta ostaneita.

Esimerkki 2

Oletetaan ennen tutkimusta, että tuotteen markkinaosuus on noin 15 %. Halutaan selvittää asia ±1 prosenttiyksikön tarkkuudella. Tutkimukseen tarvitaan 5000 vastaajaa.

Esimerkki 3

a) Tuhannen vastaajan joukossa 15–19-vuotiaita on 150, ja näistä 10 % ilmoittaa ostavansa säännöllisesti tuotetta X. Todellinen ostajien osuus 95 %:n luotettavuustasolla on 10 % ±4,9 eli 5,1–14,9 %.

b) Jos otoskoko olisi puolta pienempi eli 500, 15–19-vuotiaita vastaajia olisi 75 ja todellinen ostajien osuus olisi 10 % ±6,9 eli 3,1–16,9 %.

KAHDESTA ERI TUTKIMUKSESTA SAATUJEN TULOSTEN VÄLISTEN EROJEN LUOTETTAVUUSTAULUKKO 95 %:N TASOLLE

p = 50 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13,8						
250	11,6	8,8					
500	10,7	7,6	6,2				
750	10,4	7,2	5,7	5,1			
1000	10,3	6,9	5,4	4,7	4,4		
1500	10,1	6,7	5,1	4,4	4,0	3,6	
2000	10,0	6,6	4,9	4,2	3,8	3,4	3,1

p = 40 tai 60 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13,6						
250	11,4	8,6					
500	10,5	7,4	6,1				
750	10,2	7,0	5,5	5,0			
1000	10,1	6,8	5,2	4,6	4,3		
1500	9,9	6,6	5,0	4,3	3,9	3,5	
2000	9,8	6,4	4,8	4,1	3,7	3,3	3,0

p = 30 tai 70 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	12,7						
250	10,6	8,0					
500	9,8	7,0	5,7				
750	9,6	6,6	5,2	4,6			
1000	9,4	6,3	4,9	4,3	4,0		
1500	9,3	6,1	4,6	4,0	3,7	3,3	
2000	9,2	6,0	4,5	3,8	3,5	3,1	2,8

p = 20 tai 80 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	11,1						
250	9,3	7,0					
500	8,6	6,1	5,0				
750	8,3	5,7	4,5	4,1			
1000	8,2	5,6	4,3	3,8	3,5		
1500	8,1	5,3	4,1	3,5	3,2	2,9	
2000	8,0	5,3	3,9	3,4	3,0	2,7	2,5

p = 10 tai 90 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	8,3						
250	7,0	5,3					
500	6,4	4,5	3,7				
750	6,3	4,3	3,4	3,0			
1000	6,2	4,2	3,2	2,8	2,6		
1500	6,1	4,0	3,0	2,6	2,4	2,2	
2000	6,0	3,9	2,9	2,5	2,3	2,0	1,9

Näiden taulukoiden avulla voidaan arvioida eri-suuruisten otosten ja eri tutkimusten avulla saatujen prosenttilukujen erotusten merkitsevyyttä.

Taulukoista valitaan aina se, jossa p (=prosenttiluku) on lähinnä saatua tulosta/osuutta.

ESIMERKKI

Tehtiin kaksi eri tutkimusta eri aikoina. Toisessa oli 250 vastaajaa ja toisessa 1000. Tuotteen markkina-osuus oli pienemmässä tutkimuksessa 37 % ja suuremmassa 35 %.

Tarkasteluun valitaan taulukko p = 40 tai 60 %, koska saadut tulokset ovat kaikkein lähimpänä sitä. Taulukosta katsotaan luku otoskokojen 1000 ja 250 risteyskohdasta. Tässä tapauksessa tulosten eron merkitsevyyteen olisi vaadittu 6,8 prosenttiyksikön ero, joten tehtyjen tutkimusten tulosten ero (2 prosenttiyksikköä) ei ollut merkitsevää.

TELEBUS / TAUSTATIETOKYSYMYKSET 2020

Sukupuoli:

- 1 nainen
- 2 mies

Ikä: _____ vuotta

Vakiojaottelu:

- 1 15 - 24 vuotta
- 2 25 - 34 vuotta
- 3 35 - 49 vuotta
- 4 50 - 79 vuotta

Asuinkunta:

- 1 Helsinki
- 2 Espoo, Vantaa tai Kauniainen
- 3 Muu pääkaupunkiseutu
- 4 Turku, Tampere
- 5 Muu yli 50 000 asukkaan kaupunki
- 6 Muu kaupunki
- 7 Muu kunta

Suuralueet:

- 1 Helsinki-Uusimaa
- 2 Etelä-Suomi
- 3 Länsi-Suomi
- 4 Pohjois- ja Itä-Suomi

Koulutus:

- 1 Perus-/keski-/kansa-/kansalaiskoulu
- 2 Ammatti-/tekninen-/kauppakoulu
- 3 Ylioppilas/lukio
- 4 Opistotas
- 5 Ammattikorkeakoulu
- 6 Yliopisto, korkeakoulu

Maakunta:

- 1 Uusimaa
- 2 Varsinais-Suomi
- 4 Satakunta
- 5 Kanta-Häme
- 6 Pirkanmaa
- 7 Päijät-Häme
- 8 Kymenlaakso
- 9 Etelä-Karjala
- 10 Etelä-Savo
- 11 Pohjois-Savo
- 12 Pohjois-Karjala
- 13 Keski-Suomi
- 14 Etelä-Pohjanmaa
- 15 Pohjanmaa
- 16 Keski-Pohjanmaa
- 17 Pohjois-Pohjanmaa
- 18 Kainuu
- 19 Lappi

Ammatti/asema:

- 1 Maanviljelijä
- 2 Työntekijä
- 3 Toimihenkilö
- 4 Ylempi toimihenkilö/ asiantuntija
- 5 Yrittäjä
- 6 Johtava asema
- 7 Kotiäiti/-isä
- 8 Opiskelija/koululainen
- 9 Eläkeläinen
- 10 Työtön

Talouden rakenne:

- 1 Yhden henkilön talous
- 2 Lapseton pari
- 3 (Muu) aikuistalous (vain yli 18-v.)
- 4 Talous, jossa lapsia

Talouden koko:

1- 9 + henkilöä

Kotona olevien lasten ikä:

0 - 17 vuotta

Talouden bruttotulot:

- 1 Alle 10 001 eur/vuosi
- 2 10 001 - 15 000 eur/vuosi
- 3 15 001 - 20 000 eur/vuosi
- 4 20 001 - 25 000 eur/vuosi
- 5 25 001 - 30 000 eur/vuosi
- 6 30 001 - 35 000 eur/vuosi
- 7 35 001 - 40 000 eur/vuosi
- 8 40 001 - 45 000 eur/vuosi
- 9 45 001 - 50 000 eur/vuosi
- 10 50 001 - 55 000 eur/vuosi
- 11 55 001 - 60 000 eur/vuosi
- 12 60 001 - 70 000 eur/vuosi
- 13 70 001 - 80 000 eur/vuosi
- 14 80 001 - 90 000 eur/vuosi
- 15 Yli 90 000 eur/vuosi
- 16 Eos/Ei halua vastata

Kuka taloudessa tekee elintarvike- ja muut päivittäistavaraostokset

- 1 Vastaaja itse
- 2 Vastaaja yhdessä jonkun muun kanssa
- 3 Joku muu kuin vastaaja

Käykö vastaaja tällä hetkellä ansiotöissä koko- tai osapäiväisesti

- 1 Kokopäivätyössä
- 2 Osapäivätyössä
- 3 Ei ole ansiotyössä

Vastaajan internetin käyttöuseus:

- 1 Päivittäin/lähes päivittäin
- 2 Vähintään kerran viikossa
- 3 Harvemmin
- 4 Ei lainkaan

